

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 25. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1909. MÁRCZIUS 26-án.

VI. Year. No. 25.

STRÓFÁK.

LÁNG FRIGYES AKASZTÁSÁHOZ.

Tudós urak, büntetőjogászok, kriminál-politikusok, kriminál-szociológusok, kriminál-anthropologusok, halál-büntetések és nemhalálbüntetések, ime egy

eset.

Egy ember [az, hogy Láng Frigyesnek hívják, hogy Veszprém megye pápateszéri születésű, hogy r. kath. vallásu, hogy innen a harminczon; nem önkre tartozik, mert a „bűnözés alanya” — nemde, így mondanak önök? — lehetne Mr. Fred Long is, egészen más nácionalával] lelt egy leányt, a kit szeretett és aki szerelmét nem viszonozta, sőt azt kigunyolta, kinevette. Pardon! Ez az ember még többet tett: mikor a tett elkövetése napján [az, hogy a leányt Gordon Katalinnak hívták, hogy szintén Veszprém megye pápateszéri, hogy szintén r. kath. vallásu és meggyilkolása idejében 19 éves volt; szintén nem önkre tartozik, mert hívták Miss Katherine Gordonnak is, egészen más nácionalával] két másik nőtestvérével munkába ment [az, hogy a leányok a new brunswicki szivargyárban dolgoztak s hogy Láng Frigyes a pennsylvaniai So. Bethlehemből jött látogatásukra a New Brunswick melletti Bonhamptonba; még kevésbé tartozik önkre, mert hiszen a szereplő személyek lehetnek volna egészen más égalj szülöttei, a tett egészen más színhelyével] és megismételte tisztességes szerelmi ajánlatát, a leány is, meg a két nőtestvére is, megint — gnyolták, kinevették. Mindhármán. A fiatal ember a leányt leltte és a másik két — gnyuló — leányra is rálétt, ez utóbbiak azonban sértetlenek maradtak.

Egyébként, még csak az sem tartozik önkre, hogy a fiatal ember, öcsese lévén a leány anyjának, nagybátyja volt a leánynak. Nem, mert hiszen az emberiség történelme, sőt maga a Szentírás is, a rokonság közelebbi fokán gerjelt szerelmeket is ismeri.

De, — minden jogászok védszentjére! — mi tartozik tehát önkre?

Talán, ugy némileg, per tangensem, az, hogy a tett 1906 április 26-án követték el s az elsőfokú gyilkosságban vétkesnek talált Láng Frigyes 1909 évi március 23-án akasztották fel.

A vádlott beszámíthatlansága egyébként minden kétséget kizárólag meg volt állapítható, amennyiben:

1. Börtönsorsát a legnagyobb egykedvűséggel, mondhatnók, bárgyúsággal tűrte, s azoknak, akik a börtönben meglátogatták, a legfuresább, a legvisszásabb feleleteket adogatta. [Egyikül, p. o., egész közömbösen ezt kérdezte: „Tudja maga, hogy én ki vagyok?” „Tudom, — felelt az illető — Láng Frigyes.” „No, no, — mondotta a rab — én egy szép leány vagyok... Akarna engem?...”] Lelkivizsgálójának, Szenczey Jánosnak, a new brunswicki r. kath. magyar egyház lelkészének, aki a rabot börtönében állandóan látogatta, határozott meggyőződése, hogy a kivégzett gyöngélműjü volt.

2. Utolsó óráiban teljes megtérést mutatott, amennyiben a szentségeket magához vette és a feszületet megéskolta.

Tudós urak, büntetőjogászok, kriminál-politikusok, kriminál-anthropologusok, kriminál-szociológusok, halál-büntetések és nemhalálbüntetések, ime, egy eset. Egy szürke, száraz, mindennapi. Egy vérlázító, egy embertmegyalázó, egy iszonyatos. Lobo-

gó szegénye, égő gyalázata a modern kulturának.

Az eset tanulságainak levonását önkre bizzuk. Önkre bizzuk azt is, hogy tudományos és társadalmi agitáció alakjában indítsanak író harezot, háborút, az igazságszolgáltatás Eldorádója: Barbária Amerika-országa ellen.

Most pedig, meséljünk valamit a nagyközönségnek is:

Az örök ember.

A kivégzésnek ragyogóan szép tavaszi idő kedvezett. [A reporteri stylus, ugyebár, ez?] Kezdeté [nem valami mulattató színjátékról van szó?] délelőtti 10 óra 40 perczre volt kitérve.

Csak természetes, hogy ez időpontot jóval megelőzőleg, hatalmas emberrajok lepték meg a new brunswicki megyei törvényszék udvarát, ahol a kivégzésnek kellett megtörténnie. Lázás kíváncsisággal lesték az előadás kezdetét, abban a hitben, hogy a látványosság élvezete minden halandónak megadatik. Mikor látták, hogy hitükben csalódtak, hogy az ingyen-színjáték élvezete csak a kiválasztottaknak, az „illetékes egyének”-nek engedtetik meg, a kíváncsiság láza esőkent, majd nullfokra hült, végül pedig, a tömegpszichológia ismert törvényeinél fogva, a csevegés, évődés, szóval a szórakozás vágyába hajlott.

— Ni, ni, — szolt az egyik magyar csoportban egy hatalmas testi méretekű díszelő hölgy — ez, a hűgőnem a hóhér.

Egy, egész arcában sűrű, fekete szakállal benőtt, réveteg tekintetű ura mutatott, aki a „Sheriff-office” felé sietett.

A tömeg nevetett, mert annak az uri embernek a lényében, valóban volt valami, ami a ragadozókra emlékeztetett. Megindult a terefere.

— Tudják-e, — kérdezte egy — szabad óráiban — magyar prókátor — hogy mennyibe kerül New Jersey államnak a védelem? Ötezer dollárjába. Kerek ötezer dollárjába. Se többé, se kevesebbe. No, de meg is érdemelte a védő. Aperte szemébe mondta az esküdteknek, hogy „ha a gazdagokat fementíték azért, mert gazdagok, ezt a szegényt mentették fel azért, mert szegény.”

— De, — szolt közbe egy másik hang — mégis csak szegényünk, hogy New Jersey államban az utolsó akasztás is magyar.

[New Jersey állam tudniillik a vilamos székre, a kivégzés azon humánusabb nemére tér át, amelyről egy hírneves orvos épp most vitatja, hogy az nem öl. Ami elvégre nem is oly nagy baj, mert hiszen a meg nem halt kivégzett ugy is csak a boncoló asztalra kerül s amit a villamos szék el nem végzett, elvégzi helyette a bonczkés.]

Szóval, a tömeg mulatott.

Benn pedig, egy földszinti, pajtára emlékeztető házban, folyt az — aktus.

A Láng Frigyes cellájába belépett Szenczey János r. kath. magyar lelkész és Monsignore O. Grady esperes, hogy a halálraíteltet utolsó útjára előkészítsék. [Hogy a monsignore magyarul egy kukkot sem tud: keveset változtat a dolgon.]

Jött a sheriff. Hogy a halálraítelt élte fogytáig emlékeztetése véssé: másodsor is felolvasta a halálos ítéletet. Aztán jöttek a príbékek.

Lékötözték a halálraítelt kezeit, nyakába akasztották a kötelet, egy fekete

zsákot húztak a fejére, s aztán vitték a vesztőhelyre, ahol az esküdtszék tagjai és a hivatalos egyének már teljes számban jelen valának.

Hogy Láng Frigyes mit csinált ezen idő alatt? Nem csinált az, kérem, semmit. Éppenséggel semmit. Még csak annyit sem mondott, hogy bü vagy bu. Türt, hallgatott, mint az olyan ember, aki teljesen meg van elégedve sorsával.

A bitó alatt a lábait is lekötözték, hogy a test, a nyomorult emberi test lázadozása a megsemmisülés ellen, hogy a — rugdalózás, ott fenn, föld felett és ég alatt, meg ne ártson az egészségségnek.

Aztán — felhúzták.

Ó, nem afféle közönséges, divatjarmult magyar akasztófára: legmodernebbül, gépezetekkel, esigával konstruált amerikai bitóra.

Amint méltóztatnak látni, nem is oly kellemetlen a dolog. Az ember szinte megkívánja.

10 röpke percz múlva Láng Frigyes már néhaj volt. Halott. Halott, a büntető igazságszolgáltatás szent nevében.

A koporsó már várta, a holttestet Szenczey plébános beszentelte.

Künn pedig a tömeg, s a tömegben az örök ember a „bevégzett komédiával”, megnyugodt kedélyvel, csevegve, évődve, szóval vidám hángulatban oszlott széjjel.

Dr. Hódinka Tiradar.

HALADUNK VISSZAFELÉ.

El nem esábítható lányát megöli az apja.

Az emberiség büszkélkedik az ő haladásával. A világ urának hirdeti magát az ember, mivel hatalmába kerítette a földet, a vizet, sőt újabbban a levegőt. Mindenek felett bir uralkodni, csak önmagán nem. Pedig mindaddig rabszolga marad az ember, a leghitványabb rabszolga, anig önmagának és szenvedélyeinek a rabja.

Egy szinte hihetetlen dolog, mely tegnap New Yorkban megesett s melynél borzalmasabbat kieszelni alig lehet, hangosan hirdeti gyámoltalanságunkat, hirdeti, hogy amennyiben tényleg haladunk, ez a haladás visszafelé történik.

Egy Mangano Fülöp nevű olasz, aki nem is a műveltség legalsóbb fokán áll, mert New Yorkban mint tolmács kereste meg a kenyerét, szerelmével üldözte a saját leányát, Mangano Annát, aki egy new yorki nyilvános iskolában működik mint tanítónő. A fiatal hölgy eleinte semmibe sem vette apjának a szokottnál gyengédebb közeledéseit, mikor azonban az elvadult ember minden kétséget kizáró módon tudtára adta a leányának, hogy mit akar tőle, ez undorral fordult el a fenevadtól és a munkáslányok otthonában keresett és talált maga számára hajlékot.

Amióta leánya elhagyta őt, Mangano teljesen elvesztette az esztét. Tegnap, szerdán aztán megleste a leányát, a mint ez a reggeli órákban az iskolába ment és a 103-ik utca sarkán a járókelők szemeláttára könyörtlenül lelőtte őt. A szerencsétlen leány egy jalkiáltás nélkül rogyott le az utca közepére.

Mangano ekkor önmaga ellen emelte a fegyvert, de akkor a gyilkosra vetette magát egy Schwarcz Adolf nevű honfitársunk, mig végre a rendőrség kezébe került a gyilkos atya.

KOSSUTH FERENCZ LEVELE.

PÁRTJÁTÓL KIERŐSZAKOLJA A BIZALMAT.

Hosszra nyult az arczom és a kínos meglepetés kifejezése ilt a vonásaimra, mikor a legutóbb beérkezett magyarországi lapokat átolvastam. Egy levelet találtam bennük, amelyet Kossuth Lajos fia, Kossuth Ferencz, intézett pártjához, a függetlenségi és negyvenyolezas pártához.

Ennek a levélnek az egyik fejezete így szolt: „A mai értékeket fogja eldönteni, hogy maradhatok-e tovább is pártunk elnöke és vezére. Egész őszinteséggel mondom meg, hogy csak az esetben maradhatok, ha TÉNYLEG és nem NÉVLEG leszek vezér. Az általános politikai láthatárt oly nehéz felhők borítják, hogy az, aki ilyen időkhöz a többséget vezeti, kell, hogy a többség legteljesebb bizalmát bírja. A részlet egységét nem zavarhatják meg különböző eltérő irányzatok, csak így lehet a vezetésért a felelősséget vállalni, csak így lehet a nehéz helyzetben a haza és a párt igényeinek megfelelni. Ha nem hajlandó a párt elfogadni az egységes vezetsét, EN SZIVÉSEN VISSZAVONULOK minden keserűség nélkül.”

Kossuth Ferencz e kijelentése iltette arczomra a kínos meglepetés kifejezését. Kossuth Ferencz e kijelentése borzalmasan bevillagít abba a kátyuba, amelybe a magyar politikai élet eljutott, amelybe azok juttatták, akiktől, mikor három év előtt kezükbe vették a kormányrudat, azt vártuk különösen mi, örökkön-örökké reménykező amerikai magyarok, hogy korszakalkoto munkát fognak végezni, hogy új és megfelelő közjogi és gazdasági állapotokat fognak teremteni Magyarországon.

tünnék le egyttal az a szimbólum a magyar nemzet egéről, amelynek gyözelmében egy több mint félszázados gyötrelmes vergődés közepette rendületlenül hitt. A nemzeti kormány bukásával kivész a nemzet s szívéből a Kossuth Lajos feltámadásába vetett hit.

És Kossuth Ferencz nem akkor vétett legsúlyosabban a magyar nemzet érdekei és eszményei ellen, amikor mint a nemzeti kormány tagja nem birta érvényre juttatni a függetlenségi és negyvenyolezas elveket. Hanem akkor vétett a nemzet eszményei ellen, a mikor tárczát vállalt, anélkül, hogy kezében lett volna a biztosíték aziránt, hogy atyjának és a haza atyjának szellemében, hogy Kossuth Lajos szellemében fog kormányozhatni.

Kossuth Lajos mint a nemzeti eszmék vértanúja élt és halt meg. Fia mint a Lipót-rend nagykeresztése fog a miniszteri bársonyszékből távozni.

Levele folytán a függetlenségi párt bizalmat szavazott Kossuth Ferencznek. Vajjon a nemzet aláírja-e a bizalomnak e kierőszakolt megnyilatkozását?

Singer Mihály.

NUBER NEW YORKBAN.

Az új new yorki magyar főkonzul.

Vesszük a hírt, hogy a Hoening O'Carroll bárónak tokiói kinevezésével megüresedett new yorki főkonzuli állást a new yorki magyar főkonzul Nuber Sándor vette át.

Németh János V. CSÁSZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓ SAK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LEKLIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL BIZALOMMAL MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZI

John Németh, Banker, 457 Washi

270
360
630

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. Lapunknak majdnem minden egyes számában írunk arról a nyomorról, amelyben a hosszas gazdasági válság még mindig fogvatartja az amerikai munkásokat. Irunk róla főleg azért, mert nyilvánvalóvá akarjuk tenni azok előtt, akik hazulról idetörekednek, hogy vederbe jutnak a cseherből, hogy a kivándorlással nemcsak hogy nem javítanak a helyzetükön, hanem egyenesen a legmeztelebb nyomor karjaiba rohannak. Nem használ semmit. Mégis csak jönnek. Sok ezrével jönnek minden héten, mintha valami ragályos nyavalya elől szaladnának hazulról. A lefolyt héten is HÁROM-EZERKÉTSZÁZHUSZONKÉT ember érkezett Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük HÉTSZÁZÖTVENHAT FAJMAGYAR, 1220 tót, 504 sváb és 219 román.

A bevándoroltak közül New York államban maradt 73 magyar, 135 tót, 39 sváb, 44 horvát és 2 román. Pennsylvania ment 91 magyar, 177 tót, 61 sváb, 23 horvát és 6 román. Ohio államba utazott 107 magyar, 123 tót, 79 sváb, 35 horvát és 54 román. New Jersey államba ment 56 magyar, 137 tót, 53 sváb, 80 horvát és 26 román. Connecticut államba utazott 29 magyar, 46 tót, 10 sváb és 15 horvát. West Virginia ment 31 magyar, 69 tót, 8 sváb, 36 horvát és 16 román. Missouri államba utazott 59 magyar, 74 tót, 95 sváb, 33 horvát. Michiganba ment 89 magyar, 121 tót, 9 sváb, 66 horvát és 32 román. Delawareba utazott 15 magyar, 14 tót, 10 horvát. Illinois államba ment 60 magyar, 134 tót, 25 sváb, 67 horvát, 34 román. Indiana ment 112 magyar, 121 tót, 79 sváb, 52 horvát, 49 román. Wisconsinba ment 34 magyar, 69 tót, 46 sváb, 29 horvát. Californiába 10, Coloradoba 23 horvát utazott.

A NEW YORKI MAGYAR REPUBLIKÁNUS KLUB BÁLJA. Ma, pénteken tartja meg a new yorki magyar republikánus klub ez évi rendezésű bálját a Terrace Garden nagytérképében. Ez a bál valóban fényesnek ígérkezik, mert, amint ezt már jelentettük, New York állam legnagyobb politikai előkelőségei fognak azon résztvenni. A csárdásverseny, melyre a klub értékes aranydíjakat tűzött ki, egyik kiemelke-

dő pontja lesz a bálnak, amelynek jövődelme részben a Magyar Ház érdekeit fogja szolgálni. A new yorki magyarság remélhetőleg tömegesen fog résztvenni a bálban és kívánatos, hogy minél többen jelmeztelen jelenjenek meg.

AZ AMERIKAI MAGYAR TÁRSASKÖR ELSŐ NYILVÁNOS BE-MUTATKOZÁSA. Nemrég alakult meg New Yorkban az „Amerikai Magyar Társaskör”, amelynek dr. Kern Ferenc elnökösen ismert new yorki magyar fogorvos az elnöke. Az „Amerikai Magyar Társaskör” vasárnap, ÁPRILIS 4-ÉN, délután fog bemutatkozni a new yorki magyar közönségnek. A Tompkins Square-i nyilvános könyvtár nagytérképében fog hangversenyt rendezni. A felolvasás megkezdését egybekötött felolvasást rendezni. A felolvasás is, a hangverseny is felette élvezetesnek ígérkezik s így már most felhívjuk a magyarság figyelmét arra a délutáni mulatságra.

UJABB DALÁRVERSENY. A „Szabadság” munkásdalárda, mely a vándordíjat már két ízben megnyerte, nemrég elhatározta, hogy magára vállalja a harmadik dalárverseny rendezését. E verseny előkészítésére egy héttagú bizottságot választott. A „Szabadság” dalárda ezúton kéri az összes magyar dalgyűjtőket, hogy a harmadik dalárverseny rendezésére vonatkozó nézeteiket közöljék és esetleg csatlakozásukat mielőbb bejelenteni szíveskedjenek. Levélcíme: Ferenc István, 337 East 134 street, New York.

MAGYAR ÁRUK AZ AMERIKAI PIACON. Gyakran hangsúlyoztuk már, hogy itt Amerikában az a magyar válik szülőhazájának legnagyobb hasznára, aki minél több gazdasági kapcsolatot létesít az Egyesült Államok és Magyarország között, aki minél nagyobb teret biztosít az amerikai piacon a Magyarországból behozott magyar termékeknek. A magyar áruknak terjedését Amerikában az utolsó két esztendőben megakadályozta, sok esetben teljesen megbénította a gazdasági válsággal járó fogyasztási erő lepadása. Különösen észlelhető volt ez a magyar borkezelés terén, mert természetes az, hogy akkor, amikor az emberek milliói

még a mindennapi kenyeret is csak nagykinosan tudják beszerezni, nem igen jut importált italokra.

Annyival inkább megőrültünk, amikor a napokban hosszu idő után még egyszer meglátogattuk a magyarországi bortermelők által New Yorkban létesített borbehozatali telepet, amelynek élén tudvalegőleg Molnár Lipót ur áll mint elnök. A rossz idők dacára ez a fiatal vállalat bámulatosan fejlődött. Alig 2 éve, hogy ezen vállalat megkezdte működését s most már harmadszor kellett üzleti helyiségét, különösen pedig pince- és raktárhelyiségeit megnagyobbítani, mert az egyre fokozódó forgalom szükségessé teszi, hogy mindig nagyobb és nagyobb árukészleteket tartson állandó raktáron. A 200 East 10 street alatti pincehelyiségeit a vállalat újból megnagyobbította és ezekben a pincekben eredeti nagy magyarországi hordókban igazán oly nagy készletet tart az ó-haza minden egyes borvidékéről származó legkiválóbb italokból, hogy ehhez hasonló borkészletet itt Amerikában nem igen lehet találni. Ezenkívül pedig a Bonded Warehouse-ban is állandóan raktáron tart egynehány száz nagy hordóval bort és pálinkaféleket, míg a hazulról palackozva importált ládaárut elhelyezésére 2 külön más pincehelyiséget kellett kibérelni a Second Avenue-n.

Az üzleti telepet meglátogató laikusban ezen óriási nagy készlet az a véleményeket kelti, hogy itt elegendő magyar bor fekszik egynehány évi szükségletre. De a vállalat irodájában meggyőződünk arról, hogy bizony ma már oly élénk érdeklődés létezik az Egyesült Államok minden egyes részében az ezen vállalat által importált magyar italok iránt és hogy ezen vállalatnak forgalma már akkora, hogy ezen készleteket folyton és folyton kell újabb küldeményekkel Magyarországból kiegészíteni. Különösen most a husvét ünnepek előtt már a szőlőszüret minden irányából tömegesen érkeznek be a vállalatba a rendelések és a vállalat pinczéiben foglalkoztatott magyarországi pincezemunkások megfeszített munkája sem győzi ezt a sok rendelést mind teljesíteni.

Nagy örömmel győződünk meg arról, hogy ezen vállalat működése serkentőül szolgál minden amerikai üzletembernek arra nézve, hogy itt magyarországi árukkal igenis lehet nagyon szép és állandó üzleteket csinálni, ha

PROTEKCIÓ.

Írta: Ego.

— Igazán sajnálom, kedves barátom, hogy nem lehetek szolgálatodra — szolt a nagy, magas férfi és cigarettázva háradt a karosszékekben. — Régi, gyerekkori barátságunkra mondom, megpróbáltam mindent, hogy azt az állást a számodra megszerezsem. De látod...

— Kérlek, — vágott szavába a másik, akit nyilván bántott ennek a dolognak a fessegetése — kérlek, hagyjuk már ezt, kedves Viktor. Szerencsére, ez nálam nem életkérdés; épp csak egy kedves vágyam teljesítéséről volt szó. Magam sem igen reménykedtem, bizakodtam a sikerben. Azt gondoltam, szíveskedjél nekem, te ismered azokat a fő-főembereket... És talán szívesen hoztam volna a fejedre, értek a dolgomhoz, ezt tudják is rólam némelyek...

— Hogyne, édes Károly — szolt a másik, aki ismerte barátja érzékenységét. — A nevedet, tudományos munkásságodat hiszen hírből ismerték mindazok, akikhez fordultam. Elismerték azt is, hogy te szinte predesztinálva vagy erre az állásra, amelyben tovább kutathatnál, dolgozhatnál. De látod, ha te életedben már többet foglalkoztál volna a protekció fogalmával, annak, hogy úgy mondjam: lélektanával: akkor nem kéne elmondanom a következőket. Ismerem régtől fogva nagy idealizmusodat; és jól tudom, hogy eddig még sohasem kerestél, kértél protekciót.

— Nem én, hál' istennek. És ezentul sem fogok kérni belőle, soha többé... — Nono. Az ember az illyesmit' is megszokja. Szükséges rossz ez; és mi a mai világban élünk. Tudom, nem szeretted az ilyen banalitásokat; de még ezek is szükségesek, megnyugtatókunkra. Hát én szoltam érdekedben a barátomnak, aki szolt a sógorának, aki a hivatalbeli igazgatója annak a fiatal embernek, akinek az apósa ebben az ügyedben döntő szóval bír. De látod, kérlek, ha meg is ígérte mindegyikük, hogy „minden tőle telhető” elkö-

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN
MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.
A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐBÜNYÖKSÉGE
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.
DUQUESNE, PA.

KÜLDÖNK PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrovidebb időn belül kézbesítjük a pénz kiutalását igazoló eredeti postal feladó-vevényt.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankházainak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megőrzés végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszerezük az eredeti betétkönyvecskét.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.
JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e címre:
JACOB KLEIN
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

SUSSMAN S. VILMOS
INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS.
KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
Telefon: 5522 Broad.
42-44 BROAD STREET, 38-40 NEW STREET,
NEW YORK.

az üzlet kellő szakértelemmel és vaszorgalommal lesz vezetve, és hogyha — úgy mint Molnár Lipót teszi — a fősúlyt arra fektetik, hogy csakis kifogástalan jó minőségű és eredeti árukat mérsekeljen árban hoznak forgalomba.

Ami azonban ezen kitünő magyar vállalat működésénél bennünket leginkább megörvendtetett, ez azon tény, hogy Molnár ur nemcsak az amerikai magyarság körében terjesztette a magyar italokat, hanem, hogy leginkább angol, német és lengyel vevőkört tudott biztosítani vállalatának és hogy az általa importált kitünő italokat máris eljuttatni tudta nemcsak az ősz-

szes nagyobb szállodák és vendéglők éttermeibe, hanem a legelőkelőbb amerikai családok asztalára is.

AUER BERNÁT HAZAUTAZOTT. Auer Bernát ur, aki legutóbb Kiss Emil new yorki magyar bankárnál volt alkalmazva, kedden családjával együtt Magyarországra vitorlázott. Auer ur csakis egészségének helyreállítására utazott Magyarországra s mihielyt felgyógyul, visszatér ismét az Egyesült Államokba.

KARACS IMRE JUTALOMJÁTÉKA. A new yorki magyar színészetnek legerősebb oszlopa, Karacs Imre,

vet érdekedben, különös oka, érdeke nem készitette arra, hogy azt meg is tegye. Nem izgatta ez az eset és így nem is juttatta őket elég energiához, melyet egy ilyen messze, tőlük távol álló esetért kifejtettek volna. Érted? Ha az igazgató sógoráról vagy a hatalmas ur vejének pártfogolásáról lett volna szó: akkor természetesen más a hang, amelyen szol, nagyobb az energia, melyet kifejt; mert a szóbanforgó érdek valamiképp öhozza is fűződik, őt is érinti. Vagy ha két egymástól függő vagy egymástól egyre új hasznokat látó és váró emberekről szolunk, akkor is másképp alakul a helyzet. A megmozgatott protekció lázasan, izgatottan dolgozik, mert látszólagos főcélja mellett száz meg száz apró mellekzélert is működik. Itt, a mi esetünkben — nem hiába álltál te a központjában — csupán ideális érdeklődésről, no meg arról az esetleges vágyról lehetett szó, hogy egyszer, végre, egy arra érdemes ember nyerjen egy neki való hivatalt. Hát ez nem igen heviti a pártfogolók lelkét. És így előre megmondom, barátom: ne számíts sikerre.

— Nem, nem, — szolt a másik. — Már lemondtam róla.

— És a két férfi füstkarikákat fujt maga elé és hallgatott.
Az egyik férfi, mint valami csodabogarát, olyan érdeklődéssel nézte régi barátját, az ideális lelkűt, a mai világban külön élet; a másik valami leküzdhetetlen undort érzett a mai „igaz élet” apró fondorlatai iránt. És rüstelkedett önmaga előtt is, amiért ő is behálóztatta magát a fülében esengő, mindenütt elbe toppanó protekció szó csábító fogalmától.

Sötétedett. A nagy férfiszoba butorai, a nagy könyvespolczok kezdtek elveszíteni körvonalaikat. A szomszéd szobából telefoncsilingelés, a praktikus élet, egy nagy iroda larmája hallatszott be a kárpitított ajtón, tompán, zsongva.

A házigazda meggyújtotta a lámpát és cognacot tett az asztalra.

Miközben ittak, egyszerre élénken fordult vendégéhez.

— Te, Károly, egy protektorodról megfelekedtél, aki bizonyára sikerhez juttatott volna.

— És ki lenne az? — kérdezte kétkező mosolylyal Német Károly.

— A feleséged... Feleséged, öngyásága...

Német letette kezéből a poharat és úgy nézett barátjára.

— Tessék? A feleségem? Hogy engem valakinél, akárkinél a feleségem pártfogoljon? És te ezt komolyan mondd?

— No, igen. Nézd, fiam, a te feleséged nem közönséges asszony. Izé, ő föltötte áll a többi nőnek. Megengedem, ha feleséged egyszerű asszony, vagy mondjuk, csak feleség volna, ez a lépés másképp bírálhatnók. Az emberek ezt vagy azt mondhatnók. Nem lenne más jogezime kérdéshez, csak az, hogy nő. És ez, meglehet, nem esnék jól neked...

— Meglehet — szolt nyugodtan a vendég és merően nézett a barátja szemébe.

— No igen. De a te feleséged nemcsak: asszony. Hanem: valaki. Ismert, elismert művész. Ezek a nagy urak, akikhez mi csak harmadik-negyedik közvetítés útján érünk, ezek ismerik az ő nevét, személyét. Emlékszem, leánykorában akárhány olyan urat láttam a társaságában, akiknek egy szava, egy pár sora elegendő volna most a te sikeres pártfogásodhoz. Persze, mióta a te feleséged lett, a szinpadon kívül már csak a te medve-életedet éli, ott kint, abban az isten háta mögött levő villában. De ha csak egyszer is idebent vacsoráznának színház után és feleséged akarná, annyi protekciót szerezhetne számodra, hogy csak...

— Ugy — szolt Német és ujjaival dobolt a kis asztal kovacsolt rézlapján. Hallgattak. A házigazda ismét cigarettára gyújtott, míg vendége fel s alá járkált a szobában. Aztán megállt a barátja előtt.

— De mondd csak, Viktor, — szolt erőltetett nyugodalommal — ugy-e az ilyen protekció megszerzése legalább egy mosolyába kerülne a feleségemnek?

aki a m...
apostoll...
akit m...
dások s...
fordul...
hez, ho...
meg 6...
talomj...
márczi...
megtart...
mében...
Színre...
énekes...
dégfell...
csak az...
magyar...
kor Ka...
folásig...
magyar...
nem ad...
elismert...
hogy t...
tisztelte

AKI...
Lapunk...
tuk, ho...
honfitt...
ben ko...
együtt...
Johnst...
koosi...
a követ...
tő le...
czius 2...
15 Ur...
megjelo...
vonatko...
hogy a...
gyenle...
„tót”-...
igaz, t...
de ez n...
tízte le...
gyarok...
pánszla...
nak a...
Nagyon...
tő urat...
ja legk...
natkozo

No, hát...
Házi...
Letette...
— D...
tulzott...
megsér...
akartan...
embert...
megjeg...
nézve...
— N...
mert n...
adnána...
közlet...
gyermek...
tanács...
két a...
nyi m...
— B...
ben sz...
ságnál...
— O...
én a fo...
mert s...
szinész...
szinjáts...
sága ál...
bilitás...
ványozo...
megszer...
Gondol...
egyénis...
tott az...
a leány...
melyre...
urak ér...
mészül...
mikor o...
aki épp...
szet-ad...
mint ö...
ha az...
melyre...
hát azt...
asszony...
csendes...
egy ny...
végigme...
kerbe...
bölcsője...
hangula...
ne a sze...
pezsős

Lelekész és egyleti titkok ne feledjék, hogy KÉTSZÁZ HÍMZETT MAGYAR ZASZLÓ HIRDETÉL, hogy az egyedül megbízható magyar zászló- és jelvénykészítő.

Perényi Béla

255 EAST 14th STREET, NEW YORK.

Irjon árjegyzékért és költségvetésért.

aki a magyar színészet terén valóban apostoli munkát végez New Yorkban s akit munkájától a legkínosabb családok sem bírnak elriasztani, azzal fordul a new yorki magyar közönséghez, hogy jutalomjátékán jutalmazza meg öt tömeges megjelenéssel. A jutalomjáték holnapután, vasárnap, márczius 28-án délutáni 3 órakor fog megtartatni a Webster Hall nagytermében, a 11-ik utca 119-ik száma alatt. Szüretre kerül a „Náni” című gyönyörű énekes népszínmű *Thury Ilona* vendégfellépésével. — A magunk részéről csak azt mondjuk, hogy a new yorki magyarság kötelességet teljesít, amikor Karacs Imre jutalomjátékán zsúfolásig megtölti a színházat. Aki a magyarság kulturális napszámóinak nem adja meg a kötelező tiszteletet és elismerést, az önként lemondott arról, hogy mint tagját egy nemzettestnek tiszteletben részesítsék.

AKI NEM AKAR TÓT LENNI. Lapunk egyik előző számában megírtuk, hogy *Szenko P. Antal* johnstowni honfittársunkat baleset érte, amennyiben kocsijába, amelyen gyermekeivel együtt egy kirándulásról visszatért Johnstownba, beleütközött egy villamos kocsira. E hírrőlre vonatkozólag most a következő, bennünket megörvendeztető levelet vettük: *Johnstown*, márczius 22, 1909. *Igen tisztelt Szerkesztő Úr!* A becses lapja 23-ik számában megjelent egy közlemény, mely reám vonatkozott. Egyebek közt az volt, hogy „*lő*” honfittársunk. Nem szégyenlem ugyan, hogy tótul tudok, de „*tót*”-nak nem vallom magam. Én, igaz, tót lapnak a szerkesztője vagyok, de ez magyar érzelmű tót lap, mely azt tüzte ki magának czélul, hogy a magyar érzelmű tótokat megtartja jó magyarságuk és hogy megvédje őket a pánszlávizmussal szemben. Aki olyan lapnak a szerkesztője, az nem lehet tót. Nagyon kérem a tekintetes szerkesztő urat, ha meggyőződésed a becses lapja legközelebbi számában a reám vonatkozó közleményét ily irányban

helyreigazítani. Maradtam kiváló tisztelettel *Szenko P. Antal*.
KERESZTELÉS. Nagy öröm érte Szatmármegye szatmári illetőségű ref. vallású Bus József és Szabolcsmegye nyíregyházi illetőségű Bóka Juliánna kedves családi hajlékát, amikor ez évben a gölya egy egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg őket. A gyermek József névre kereszteltetett a new yorki 14-ik utcai magyar ref. egyházban. Keresztülék Rosenbart Antal és neje, Karikás Juliánna voltak. A kedves családi ünnepeken, amely márczius 14-én folyt le, tiszt. Harsányi László ref. lelkész is megjelent és sok boldogságot kívánt az újszülött fiúgyermekhez.

ESKÜVŐ. Tolnamegye gyulai illetőségű római kath. vallású Kiss József, Kiss Imre és Lukács Éva fia eljegyezte Fehérmegye csurgói illetőségű ref. vallású László Zsófiát, László Imre és Vajda Julianna hajdonleányát. Az esketési szertartást nagyszámu rokonság kíséretében tiszt. Harsányi László new yorki lelkész végezte a 14-ik utcai magyar református nagytemplomban.

MÁRCZIUS TIZENÖTÖDIKE ALPHÁN. Márczius 15-ének ez évi ünneplése az alphi magyarság történetében páratlanul áll. Az ünnepély márczius 14-én, vasárnap délután 3 órakor volt Szabó Ferencz ur „Hall”-jában. Előzőleg egy a római kath., mint az ev. ref. templomban hálaadó istentiszteletet tartattak és a két egyház tagjai, lelkészeik vezetésével és a II. Rákóczi Ferencz Betegségügyi Egylet az alphi postapületeknél találkozó, együttesen vonultak fel az ünnepély színhelyére. Annyi nép egy ünnepélyen talán még soha sem volt jelen Alphán. Sajnálatra méltó, hogy a közbefjött akadályok miatt az előre megállapított programtól el kellett térni, mely azonban semmit sem vont le az ünnepély sikeréből. Az ünnepély a közönségnek „Isten áldd meg a magyart” éneklésével vette kezdetét. Utána *fő. Policsék Károly*, alphi római kath. plébános lelkészségtől áthátozott, magas szármalásu megnyitóbeszédében kifejtette az ünnepély célját: e napnak hagyományos módon évenkénti megújulásnak jelentőségét és különösen annak szükséges voltát itt, a messze idegenben, hol az ily ünnepélyek megtartása mily fontos tényező

nemzeti összetartásunk ápolására és fejlesztésére. Utána *Bárony János* fejezte ki örömét afelett, hogy a magyarság mily szép számmal jött össze e nagy napnak a megünneplésére és átadta a szót *Kirner Mihály*-nak, ki az ünnepi beszédet tartotta. Kirner Mihály ur beszéde, tagadhatatlanul kitünő szóbeli tehetsége mindenkit meglepett; bár egyszerű iparos és felsőbb iskolákat nem végzett, csak a polgárit végezte el, beszéde mégis oly emelkedett volt, a szabadságharc vázlatos történetét ismertette, hanghordozása, helyesen alkalmazott lelkessége folytán vissza nem tartható tüzes kitérősei annyira magával ragadták az ünneplő hallgatóságot, hogy beszéde végeztével egyöntetűen tört ki az éljenzés és hoszszantartó taps jutalmazta meg az ünnepi szónokot. Az ünnepi beszéd után a közönség együtt énekelte: „Kossuth Lajos azt üzenté” ismert dalunkat. Az ének után *Seifert A. H.* alphi békebíró ur emelkedett szólásra. Beszédét *Csekes Béla*, alphi ev. ref. lelkész fordította magyarra. Seifert ur beszédében rámutatott arra, hogy az Egyesült Államok sem volt mindig szabad ország, hanem a régebbi időkben az angol járom alatt nyögött és a lakosság is csak hosszas szenvedések, fáradság és küzdelmek árán vívta ki azt a szabadságot, amelyet most e szabad országban mindannyian élvezünk. Beszédében megmagyarázta, hogy habár ezen ország szabad is, de ne gondolják egyesek, hogy az azt jelenti, hogy itten mindenkinek minden szabad; az Egyesült Államoknak is vannak törvényei, melyeknek kivétel nélkül mindenki engedelmességet tartozik; hiszen éppen a törvények biztosítják a szabadságot; oly bevándoroltak pedig, akik az állam törvényeit nem tisztelik, egyáltalán nem kívánatosak ebben az országban. Seifert ur abbéli nézetének adott kifejezést, hogy a magyar lapok nem ismerték eléggé az Egyesült Államok törvényeit és annak következtében tesznek egyesek annyi hallgatóst. Az angol beszéd után *Lemak György* nagy hatással szavalt el: „Hozzatok virágot Kossuth sírhalmára” című költeményt; majd utána *Kirner Mihály* ragadta magával a hallgatóság szívét a „Márcziusi strófák” elszavalásával.

A szavaltatok után a közönség elénekelte a „Kítárom reszkét karom” kezdetű éneket; az ének elhangzása után *Csekes Béla* ev. ref. lelkész tartotta be-

KÖSZVÉNYES?

KÖSZVÉNY, CSONTSZAKGATÁS, DERÉKFÁJÁS ÉS ERŐLTETÉS ELLEN A LEGJOBB SZER A

Prof. Hager-féle Externin

1 üveg 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel, az árat 5 centes bélyegeken küldje be előre. — Egyedül kapható:

„VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN

8901 BUCKEYE RD és 89-1K UTCZA, CLEVELAND, OHIO.

A „Hasznos Tanácsadó”-t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

Aki a husvétii ünnepekre KITÜNŐ JÓ MAGYAR BORT ÉS PÁLINKÁT AKAR BESZEREZNI, AZ KÜLDJE BE RENDELÉSÉT

már most

A MAGYARORSZÁGI BORTERMELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK NEW YORKI KIRENDeltségéhez.

Levélczim: **Leopold Molnár, Pres.,**

200 EAST 10th ST., NEW YORK.

Állandóan raktáron tart Magyarországból importált asztali- és csemegeborokat, Szamorodni és Tokaji borokat, Szilvóriumot, Borovicskát, Cognacot, pezsgőbort és kitünő magyarországi likőröket.

záró beszédét. Beszédében rámutatott a 48-as hősiakra, akik sem vagyont, sem fáradságot, sem életet nem kimélve, szíveikben mily lángoló hazaszeretetről adtak bizonyítást; azokkal szemben pedig rámutatott azon sajnálatos igaz valóra, hogy az itt künn élő magyarok között mennyien vannak, akik csak szájjal magyarok, de tetteik sohasem bizonyítják, hogy ereikben magyar hazafias vér csörgedez. Tartalomdus beszédét taps és éljenzés követte.

Az ünnepély a közönség által a „Szózat” éneklésével zárott be.

HIREK A BRIDGEPORTI [CONN.] MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖRÉBŐL. — KERESZTELÉSEK. *Kiss István*, *Kiss István* és *Bábás Róza* fiok. Keresztülék: *Bábás Dániel* és *Bábás Lida*. — *Fazekas Rudolf*, *Reszó*, *Fazekas Reszó* és *Menyhért Teréz* fiok. Keresztülék: *Varga József* és *Suga Erzsébet*. — **HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:** *Kriston Imre* [Brony] és *Gorgyán Juliánna* [Balkány]. Tanuk: *Palozsa István* és *Kulcsár Dániel*. — *Kulcsár Dániel* [Brony] és *Zámbori Eleonóra* [Brony]. Tanuk: *Fekete Antal* és

SZABADALMAKAT

Kicszközöl bel- és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti

Herzog Zsigmond

az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő és a budapesti kir. műegyetemen végzett okleveles mérnök. 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Este és vasárnap 955 Second Ave.

HALÁLOZÁSOK. *Gecei János* és *Nagy Erzsébet* halva született fiok. Temetése márczius 9-én. — *Tamás György*né, szül. *Kerék Erzsébet* 42 éves korában. Temetése volt márczius 13-án a middletoni tébolydából. — **EGYHÁZI KÖZGYÜLÉS.** A bridgeporti magyar református egyház 1909 márczius hó 21-én közgyűlést tartott, amelyen a következő fontos határozat hozott. „Harsányi István ref. lelkész megromgált egészsége helyreállítása végett egy esztendő szabadságot kap, amely idő alatt a bridgeporti egyházi teendők rendszeres ellátásáról ő tartozik gondoskodni. A lelkész ez egy évi szabadságot a south bendi [Ind.] kiesiny, de lelkes gyülekezetben fogja tölteni, míg a bridgeporti hatalmas egyház vezetésére testvéröccsét, *Harsányi Lászlót*, jelenleg a new yorki 14-ik utcai magyar református egyház tevékeny lelképástorát kéri fel.

No, hát, nekem ez az egy mosoly is sok. Házigazdája meglepetten nézett rá. Letette cigarettáját.

— De, kérlek, Károly, ne légy oly tulzot! Ha jól látom, akaratlanul megsértetted? Bocsáss meg, nem akartam. Megkérdezhetsz akárkit, mai embert, volte ebben az én ártatlan megjegyzésemben sértés akár te reád nézve, akár tisztelt nőd ó nagyságára...

— Nem kérdezek meg senkit sem, mert meglehet, hogy mások is nekéd adnának igazat. Ha te, a kiváló férfiú, közéletünk kitünősége, aki ismersz gyermekkorom óta, ha te is azt mered tanácsolni nekem, hogy kovácsoljak tőké a feleségem bájos és ismert asszonyi mivoltából...

— Bocsánat: színésznői, a közéletben szereplő mivoltáról szoltam önagy-ságának. Ez nagy különbség.

— Oh, igen. Annál nagyobb. Mert én a feleségemet nem azért vettem el, mert színésznő, hanem elvettem, noha színésznő volt. Meglehet, hogy épp színjátszó képessége, művészi hivatottsága által fejlődött ki benne az a szenzibilitás, az az asszonyi önérzet, az a hatványozott nőesség, amely miatt megszerettem és feleségül vettem. Gondolhatod, hogy engem, aki az ö egyéniségét szerettem, mennyire bántott az a nyilvánosság, melyben élt, az a lény-színésznőnek kijáró udvarlás, melyre előbb ezelőzött. A magasrangú urak érdeklődése, mely azonban rögtön megszűnt, mikor a feleségem lett. A mikor ott tudták mögöttem az uriembert, aki épp úgy nem engedi meg a „művészet-adta szabadságot” vele szemben, mint én, ha tisztelt nejkükről van szó. És ha az „élettel” s a nagy lélettel jöttök, melyre a művésznőnek szüksége van, hát azt mondom: az is frázis. Ha az asszonyt magát művésznő, akkor egy esendes kertben lésant olvasva vagy egy nyomorúságos külvárosi utcán végigmenve, vagy az ablakon a hólepte kerbe kitekintve, vagy akár a gyereke bölcsőjét ringatva, épp olyan művészi hangulatai lehetnek, mintha résztvenne a szerintetek módfelelt szükséges pezsgős vacsorákon. Nem, kedves ba-

rátom. Én megengedem a feleségemnek, hogy színházban játszon, művésznő legyen, mert ehhez emberi és természetadta joga van, de a maga asszonyiságával, a mosolyaival egyedül csak nekem tartozik. Senki másnak.

— Ez lehet, hogy uri felfogás, férfias felfogása a tényeknek, de nem modern, a mai lélettel megegyező felfogás — szolt a házigazda nyugodtan. — Mert feleséged résztvehetne pezsgős vacsorákon, melyek a te polgári felfogásod szerint a főbűnt jelentik, mosolyoghatna, kaczerkódhatna és amellett ugyanaz az urinó, a te méltó feleséged maradt volna, mint így.

— Nem ugyanaz, — szolt Német. — Lehet, hogy ugyanaz az „urinó” maradt, de nem az a lelkü nő.

— Hja, ugy! A lélek — szolt Barta Viktor, egy kis gyunos árnyalattal a hangjában. És amikor a régi, jó barátok egymástól elváltak, sajnálkozva vették észre, hogy eddigi szép barátságukba egy kis diszsonancia került; egymás meg nem értése, a beületről való fogalmiaink megváltozása. Eddig, ezekben legalább egyetértettek.

Németné tudott az ura vágyáról. És nem lett volna asszony; okos asszony, ha nem gondolt volna a protekcionának arra a fajtájára is, amelyről Barta Viktor szolt az ő urának. Az ő protekcionizójáról. Egy idő óta sokat gondolkozott. Persze: magáról. Mert a nőknek még a bölcsessége meg a világnézete is csupa szubjektív érzésből keletkezik.

Németné egy idő óta jól tudta, hogy az ő két léte, a színházi meg az otthoni, veszedelmeket rejt magában egymásra nézve. Különösen attól félt, hogy a maga asszonyi léte elnyeli azt, a másikat, a művésznőt. Látóköre, mintha csak a külvárosi világ ért volna; észrevette, hogy gondolatai, érzései mindig ott kalandoznak, oda tartoznak és őt szinte odakötik. Ha repülni akart, akkor érezte ezt a röghöz költöttséget. És noha tudta, hogy gondolatainak azt a mélységet, egész lelki életének nagy egyszerűségét talán sohasem éri el házassága nélkül, a régi,

izzága, türelmetlen és rapszodikus lelki világa után bolondul vágyódott. Voltak idők, amikor szinte reszkét izgatótsággal nézte a maga nagyon is nyugodt, nagyon is korrekt életét, azt a nagy harmóniát, melybe egyénisége került. Ilyenkor azt hitte, vége az ifjuságának és a tükörbe nézett, hogy arczán a megállapodottság, öregséget jelentő nyomait kerresse. De csak szeméinek nézése lett határozottabb, önérzetesebb.

Aztán megint növekedett előtte értékben mostani léte. Ha jöttek a nagy szerepek és nagy emberi titokzosságokat kellett megérteni, átérzeni és ő tudta, hogy már „ott” tart, a megértésükön. Vagy ha a saját asszonyiságát vihette biztosan, meggyőzően a játékba.

De házasságának legnagyobb értékét mégis a maga megbecsülésének tulajdonította. Mert ez volt az, amit leánykorában leginkább nélkülözött. Oh, igen, elismerésben volt része és hódolatban; és sokan „rajongtak” érte. De mindez nagyon sok volt, vagy nagyon kevés ahhoz, hogy az ő érzékeny lelkét kielégítse. Ő valami lealzóit is kierzett a hódolatból, az ő csinos női mivoltának tulságos érzetetését. És azt hitte, a hódolatból most már csak tisztán művészi elismerés lesz.

Most, hogy férje vágyáról tudott, izgatta őt: szolt neki róla? Tudta, hogy az embert épp úgy érdeklík tudományos kutatásai, mint őt a művészet. És ezért azt kívánta, bárcsak megkapná a kívánt állást; szerelmén kívül valami hálás, tiszteletteljes szeretettel szerette az embert.

Próbára akarta tenni. Egy idő óta sokat mesélt neki régi ismerőseiről, udvarlóiáról: ismert, élkelő emberekről. Ha hazajött, elmondta neki, kivel beszélt a villamosban. Egy vasárnap délelőtt a korzóra ment sétálni és mikor hazajött, tulzó jókedvvel mesélt férjének sikeréről, az emberek hódoló tekintetéről; elmondta, hogy ezzel beszélt, azzal beszélt.

Valójában pedig ismét egy kis undort érzett, egy kis megvetéssel önmaga iránt, amikor a régi érdeklődések

lángját látta a férfiak szemében és az asszonyok nézéséből kiérezte azt a megkülönböztető kíváncsiságot: te más vagy, színésznő vagy, más vagy...

Örült, hogy hazakerült. De azért egyre fontoskodott, sőt hazudozott is önmagáról, nagyszerű ismeretségeiről. Istenem, hát nem szolt ez az ember? Nem kéri meg őt: szólni valakinek, hogy őt nevezék ki az új muzeumba igazgatónak. Hiszen a felesége. Nem szolt?

Tudta, hogy megvetné a férjét, ha erre megkérné. Tudta, hogy kiábrándulna belőle, elvesztené iránta való tiszteletét, ha őt és az emberek iránta való érdeklődését „felhasználná”. Félt ettől az eshetőségtől és nyugtalanul, idegesen lesté: bekövetkezik-e?

A férje nem szolt. És hiába kacagott, mesélt erről a tanácsosról, erről az öreg báróról, aki „irántad is úgy érdeklődött”, az ember nyugodtan meghallgatta, de nem szolt. És az asszony aludt hinni abban a nagy gyönyörűségben, megiszteltetésben. Hogy őt, a feleségét így megbecsüli az ura. És csak az asszonyt látja benne, az érzékeny, önérzetes mimóza asszonyt, a kinek érdekből még csak mosolyognia se szabad.

Tavaszdodott. Az asszonyt kint ült az üvegverandán és olvasott. Hazajött a férje. A szokásos ibolyacsokrái letette az asszony elé. Valami nagy izgalomtól ragyogott a szeme. Egy ideig hallgatott, aztán megszólalt:

— Te, valami Almos Géza nevű fiatal embert neveztek ki oda... Most hallottam először a nevét...

Hallgattak. Egy ember most bucsuzott kedves ábrándjától; és egy asszony örömmel, az élet szépségében való hittel nézett maga elé.

— Köszönöm — szolt az asszony érzéssel, halk hangon és kezét odanyújtotta férjének.

Az megértette. Megesőkolta. És most mind a ketten nevettek, boldogan, szabadon. Egy nagy megértés örömeben.

A rügyező, fiatal ágakon keresztül rájuk sütött a nap.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelenik minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
Bzerkesztő és kiadja: SINGER MIHÁLY.
Fszerkesztőség és kiadóhivatal:
227 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselőjével megbízva.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$2.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Edited and published by: MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.

Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: 316 Chestnut street.
Manager: Emil Dzubay.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Március 23-án nagy dolog történt New Yorkban. Egy lapársunk, amelynek hasábjain állandók voltak az ilyen kifejezések: „szemétdomb, alak, salak, csibész, csirkefogó”, kijelentette, hogy ezentul személyeskedni nem fog, mert belátja, hogy a személyeskedés nem szolgál az amerikai magyarság javára.

Laptársunk fehér lobogót vett a kezébe, amelyvel letakarja a karja a multat s a magyarság érdekében a jövőben szebb és tisztább állandó kíván haladni. Szívből örülünk ennek a kijelentésnek, amelyet emlékeztetőre fogunk visszaidézni annak a lapnak, ha valamikor megfelelőképpen józan és elismerésre méltó elhatározásáról.

A sajtó nem arra való, hogy egyes veszekedő természetű, vagy hiúságukban határt ismerni nem akaró egyéneknek szolgálatába álljon, különösen nem arra való itt Amerikában, ahol ezeknek a szétszórtan élő szerencsétlen magyaroknak egyébünk sincsen, csak a lapjuk.

Lobogjon hát az a fehér zászló az amerikai magyar újságíróadalomban. De lobogtatnak fenn, mert mihelyt a földet éri, bepiszkolódik.

Lapok nem vallhatják mindig ugyanazt a nézetet, de tanuljunk meg valahára, hogy a nézetek körül való harcok nem szabad harezot jelenteni személyek ellen. Ha ezt megfáultuk, akkor az amerikai magyar sajtó meg fog tisztulni azoktól a kinövéséktől, a melyek eddig éppen a sajtót károsították anyagilag is, erkölcsileg is.

Egy budapesti lap felemlíti clevelandi laptársunk ama körkérdesét: *Miért jöttem Amerikába?* s felvet egy másik körkérdesét: *Miért maradtam itthon?* „Egy miniszter” szájába a következő választ adja:

Azért maradtam itthon, mert látam, hogy nem fizeti ki magát, ha az ember nem marad itthon. Egy KÖZELI ROKONOM megtette, hogy nem maradt itthon, s meghalt szegény rendjél nélkül, nyugdíj nélkül. Kell ez nekem?

Egy miniszter.

Mindenki előtt az első tekintetre nyilvánvaló, hogy a budapesti lap *Kossuth Lajosra* és ennek fiára, *Kossuth Ferenczre* célzott. Az elszomorító az, hogy a móka keserű igazságot tartalmaz.

Egy amerikai nő azt beszéli, hogy egyedül utazott Európán, Ázsián és Afrikán keresztül és soha férfiak tala-kodása ellen nem kellett védekeznie. E kijelentésnek csak akkor volna értéke, ha az illető hölgy a kijelentés melé az — arczképét is beküldte volna a lapoknak.

AMERIKAI DOLGOK.

NEM LESZ SZTRÁJK.

Bányászok konvencziója békés hangulatban.

Minden jel arra vall, hogy az országot s első sorban a bányamunkásokat fenyegető új gazdasági veszély elhárult.

Mindenki azt hitte, hogy a gazdasági harez a bányamunkások és bányatulajdonosok közt el nem kerülhet s hogy a serantoni konvenczió el fogják rendezni a sztrájkot. Szerencsére a békés elem kerekedett felül s így kiábrándult, hogy a jövő kedden lejáró egyezséget egy évre megújítják.

A bányászok részéről ime szent a béke — egy esztendőre. De mit fognak ehhez a rövid terminushoz a bányatulajdonosok mondani? Félünk, hogy alig fognak belenyugodni s hogy sztrájk helyett munkából való kizárás lesz.

LÓPORRAKTÁR VESZÉLYBEN. A Philadelphia közelében levő Miiflin erődöt körülvevő ingoványos környéken a kiszáradt fü eddig ki nem derített módon tüzet fogott, mely gyorsan terjedt, s csak mintegy 200 katona hosszú ideig tartó fáradságos munkája után sikerült eloltani. A tűz igen veszélyessé válhatott volna, mert az erőd raktárában sok lőpor és robbanóanyag van felhalmozva. Hogy a tüzet az erődötől távolították, árkok ástak a tűz és az erőd között. Azt hiszik, hogy a tűz gonosz kezek munkájától ered.

KEGYETLEN BOSZU. St. Albans, Vt., közelében egy barlangban a napokban találták meg egy, évekkal ezelőtt eltűnt igen szép asszonyt, Maciveski-nének csontvázát; a férje, aki azóta szintén meghalt, mindig azt állította, hogy az asszony megszökött. A csontváz karjain talált bilincsek arra engednek következtetni, hogy az asszony a sziklához volt lánczolva, s ott éhalállal mult ki.

AZ OROSZ ZSARNOKSÁG. Washingtonban Bennett képviselő éles szavakkal ítélte el az orosz kormány embertelen és zsarnoki eljárását alattalzóival szemben. Tekintélyes amerikai polgárok szemtanúi voltak annak, hogy békés polgárokat, asszonyokat és gyermekeket legyilkoltak. A börtönökben a kínzás minden eszközét használják vallomások kicsikarására; rendőrség és katonaság együttesen tervez tömeggyilkolásokat a lakosság megfélemlítésére. A legyilkolt, tönkretett emberek életbenmaradt özvegyei és árvái aztán Amerikába jönnek a legnagyobb nyomorban.

BÉRLÉSÁLLÍTÁS. A hazletoni acéllemezgyár Hazleton-ban, Pa., közlése, hogy tekintettel a rossz viszonyokra, munkásai bérért 10 százalékkal leszállítja. A bérlésállítási körülből 200 munkás érdekeit érinti.

VESZÉLYES RABLÓTAMADÁS. Egész életében nyomát fogja viselni Zimmer Ernő, egy 25 éves fiatal ember annak a kalandnak, melyben a hét egy reggelén része volt. Amint hajnali 3 órakor a brooklyni Grand streeten hazafelé igyekezett, valaki hátulról úgy fejbévágta, hogy menten összeesett. Mielőtt magához tért volna, támadója torkon ragadta.

Az áldozat minden erejét összeszedve, igyekezett támadójától szabadulni, mire az kést vett elő s a szerencsétlennek arcába döfte. Vértől elboritva rogtott Zimmer az aszfaltjáról, s a rabló elkezdte zsebeit kikutatni, de lépteket hallván közeledni, elmenekült.

Zimmert bevitték a kórházba, ahol valószínűleg két-három hónapig fog tartani, amíg felépül. Arczát egy hatalmas seb ékeleníti el, amely balfültől szájjáig terjed, s mely egész életében fog látszani. A tettest a rendőrség keresi.

Habsburg Kávéház

188—190 MÁSODIK AVENUE, A 12-IK UTCZA SARKÁN.

Tulajdonos: HERZ E.

Ételtől magyar ételk és italok. Pontos kiszolgálás. Minden este zene.

ROOSEVELT UTBAN. Említettük, hogy Roosevelt Tivadar kedden kezdte meg útját Afrika felé a Hamburg nevű gőzösn. Amint most drótnélküli táviratban jelentik, Rooseveltnek Kermit fia megkapta a tengeri betegséget s maga Roosevelt is azzal akarja megbetegedésének elejét venni, hogy nem eszik semmit.

A NÉGER-KÉRDÉS AZ ISKOLÁBAN. Pittsburgban a Morrison-leányiskola növendékei között nagy felháborodást keltett az, hogy a növendékek közé egy néger leányt is felvettek. A hangulat annyira komoly, hogy valami kitérőtől tartanak, ha csak az igazgatóság a néger leányt az iskolából ki nem zárja.

POKOLI MERÉNYLET. A tűzoltóság és a rendőrség egy rejtélyes tüzeset ügyét vizsgálja, mely a napokban az 531. hatodik Avenue alatt levő boarding-házban fordult elő. A tűz azáltal keletkezett, hogy négy ágy lámpa lobbant, s mint a későbbi vizsgálat kiderítette, ez ágyak petroleummal voltak bekenve és átitatva. A tüzet gyorsan eloltották. Wolf asszony, a ház tulajdonosnője, azt mondja, hogy a szoba, ahol az ágyak álltak, már régen üres volt, s abban senki sem tartózkodott. A szoba nem volt bérbeadva. A rendőrség azt hiszi, hogy valamelyik régebbi szobaur boszúból élesztette a tüzet.

BANKJEGYGYÁRTÁS NAGYBAN. Weisse képviselő Wisconsin-ból a washingtoni képviselőházban törvényjavaslatot nyújtott be arra nézve, hogy hatalmaztassék fel a pénzügyminiszter egy billió dollár értékű 5, 10 és 20 dolláros bankjegyek nyomtatására, amit addig hagytnának forgalomban, míg azt az üzleti helyzet érdeke megkíváná.

FŐNÖK ÉS ALKALMAZOTT. Pine Bluff-ban, Ark., Henry Duncan-t, egy ismert milliost agyonlőtte üzletvezetője, John Day. A gyilkosság fényes nappal az utcán történt. A tettest letartóztatták, de az okról, amelyt arra indította, nem akar felvilágosítást adni.

HALÁLBÜNTETÉS A GYERMEKRABLÓKNAK. Washingtonban egy képviselő indítványt tett arra nézve, hogy tekintettel az utóbbi időben sürün előfordult gyermekrablásokra, azok elkövetőit a legfőbb büntetéssel, halállal büntessék.

ANARCHISTA-KOLÓNIA CALIFORNIA-BAN. San Francisco-i anarchista körökben propaganda indult meg egy anarchista-kolónia megalapítására, melyen az anarchista eszméket akarják megvalósítani és aszerint bevezetni. A mozgalom egyik vezetője Horr Sándor, aki Goldmann Emma impresszáriója volt.

Magyar fogorvos

Foghúzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK.

— Az első és második Ave. közt. —

RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.

VABARNAP: Reggeli 10-től délután 1-ig.

A LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ BANKÁR
HAJO ÉS VASUTJEGY IRODA
KISS EMIL
104 SECOND AVE. NEW YORK

TRENTONI GOZFURDO

TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK

132 NORTH WARREN STREET,
TRENTON, N. J.

Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók:
517 S. BROAD STREET.

A NAGYVILÁGBÓL.

LESZ-E HÁBORU?

Helyzet változik, mint az időjárás.

Lapunk előző számában megírtuk: *nem lesz háboru.* Azóta megint kérdőjel elé lettünk állítva: *lesz-e háboru?*

Az angol külügyminiszter szövegezte Szerbia választ Ausztria és Magyarország külügyi hivatalának jegyzékére s Aehrenthal külügyminiszter egy tegnapi, szerdán beérkezett kábelsürgöny szerint, kijelentette, hogy ez a válasz nem fogadható el.

Aehrenthal kijelentette, hogy az általa képviselt kettős birodalom határozottan megköveteli, hogy Szerbia egyszer s mindenkorra mondjon le egy oly politikáról, mely Bosznia és Herzegovina bekebelezését érinti. Szerbia ezt, Oroszország biztatására, megtenni nem akarja s így megint jogosult a kérdés: *lesz-e háboru?*

Lapunk már le volt zárva, mikor egy újabb kábelsürgöny megint kedvezőlembert hirt hozott a szerb kérdés dolgában. Bésből újabb csapatokat küldtek Boszniába és az osztrák és magyar hajóraj hadikészletben vesztegel Pólaban. A parancsnoknak lepecsételt utasításokat kézbesítettek.

Közben Novakovic szerb kormányelnök az országgyűlésen Szerbiának békés hajlamait hangoztatta, de azért leszerelésre még csak nem is gondolt Szerbiában.

SZERB TRÓNÖRÖKÖS

LEMONDOTT.

György urfi, a szerb trónörökös, aki még csak legutóbb akart egy millió forintnyi kölcsönt felvenni Magyarországon, lemondott koronaörökös jogáról.

A lapok azzal vádolják, hogy meggyilkolt egy embert s most azért mondott le, hogy a bíróság elé állíthassák.

AZ OLASZ TRÓNBSZÉD ÉS A HÁRMASZÖVETSÉG. Szerdán nyitotta meg Victor Emánuel király trónbeszédével az új olasz országgyűlést. A képviselők és a szenátorok lelkes eljenzéssel üdvözölték a királyt, aki nevének és a hercegek kíséretében jelent meg körükben. A trónbeszédben a király mindenképp a szicíliai földrendésről emlékezett meg s hálát adott mindazoknak, akik az olaszok fájdalmát enyhíteni segítettek. A külpolitikára vonatkozólag a király azt fejtette, hogy az Olaszország a béke állanlósítására törekszik s ennek biztosítására szorosban ragaszkodik a hármasszövetséghez. *Végül különösen hangsúlyozta, hogy az Olaszország és Ausztria-Magyarország között fennálló felreértéseket sürgősen el kell távolítani.*

A DÉLI SARK FELFEDEZÉSE. A londoni „Pall Mall Gazette” azt írja, hogy az az expedíció, amely Shakhleton hadnagy vezetése alatt 1907 július havában a déli sark felfedezésére Londonból elindult, a napokban elérte célját.

A Királyi Földrajzi Társaság titkára azt mondja, hogy ő még eddig semmi ilyenü értesítést nem kapott, azonban ez nem akar czáfolat lenni, miután Shakhleton szerződésileg kötelezte magát arra, hogy az első értesítést a lapokhoz küldi.

UJABB CSEH ZAVARGÁSOK. A legutóbbi vasárnap sem mulhatott el anélkül, hogy a csehek utcai rendezettségével és verekedéssel nem adtak volna kifejezést németgyűlöletüknek. Azokat a németeket, akik az utcára kimerészkedtek, megtámadták és súlyosan bántalmazták. Cseh suhancok körülfogtak egyes embereket, és botokkal agyba-főbe verték. A beavatkozó rendőrök közül többeket szintén megverték.

A SZTRÁJK VÉGE. A párisi postások sztrájkja a sztrájkolókat győzelmével végéhez közeledik. A tárgyalások a kormány és a sztrájkolókat képviselői között még nincsenek teljesen befejezve, azonban mindkét fél engedékeny álláspontjából következtetve a megegyezés csakhamar létre fog jönni. Sokan máris visszatértek munkájukhoz, s a forgalom megkezdődött.

HOLTTEST A BÖRÖNDBEN. Egy római szállodában történt a napokban, hogy egy pár hete eltűnt Wladimir Tarasoff nevű orosz holttestét egy bőröndben találták meg. Az orvosok véleménye szerint a holttest mintegy 23 napja lehetett a lábában, s úgy került oda, hogy az embert valami alátámaszterrel elhódították, s kábult állapotban tették a lábába, hol aztán megfulladt. A tetteseknek semmi nyoma.

A PERZSA FORRADALMÁROK GYŐZELME. A perzsa nemzeti pártiakat, akik forradalmat rendeztek Bender Abbas-ban, újra kinevezték azelőtt viselt állami hivatalaikba. Állítólag Schiras tartomány kormányzása is forradalmárok kezébe került.

FARELLY A PÁPÁNÁL. Farelly-t, Cleveland új püspökét a pápa kedden magánkihallgatáson fogadta. A pápa kifejezést adott abbéli reményének, hogy Farelly ismert hitbuzgósága és jámborsága nagy hasznára lesz a katolikus egyháznak.

LEFÉGETT ORSZÁGHÁZ. Mexico városában az országház épülete a héten teljesen leégett. Az okmánytár, mely értékes iratokat tartalmazott, teljesen elpusztult. Emberéletben nem esett kár.

PETROSINO HOLTTESTE UTBAN. Palermoból kedden indult útjára a „Slavonia” nevű gőzös, mely a március 12-én meggyilkolt Petrosino new yorki detektív-hadnagy holttestét hozza New Yorkba. A holttestnek a hajóra való szállításánál semmi rendezettség nem fordult elő.

JÓ KEZESÉST.
Tanuljon hábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábákra szükség van. Irjon e címre:

BÁBAKÉPZŐ INTÉZET

8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

Vidder Emil

IMPORTER.

IRODA: 40 AVE. C. PINCZE: 44 AVE. C. NEW YORK.

Legnagyobb ásványvizraktár az Egyesült Államokban. Állandóan raktáron van: Mohal Agnee, Margit, Bikszádi, Bártfal, Parádi ásványviz.

Palugay által Pozsonyban üvegezett eredeti borok nagy választékban kaphatók. Új árjegyzéket kívánatra bárkinek megküldi.

GYÓGYBOROK ÉS GYÓGYCIGNACOK

NAGY VÁLASZTEKBAN.

A BORSZÉKI GYÓGYVIZ EGYEDÜLI FŐRAKTÁRA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.

A Borszéki viz clevelandi egyedüli képviselője a „Vörös-Kereszt Gyógyeztetár,

8901 Buckeye Road.

KAIL G. ÁRPÁD

BANK ÉS HAJÓJEGYZÜLETE

— Alapított 1860-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazán, mint amerikai ügyek elintézésére. Péntekig az 6-hatásig hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.

PÉNZKÜLDÉS AZ O-HAZÁBA.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

magyar Közjegyző

449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr

319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.

Szálloda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kislógalás.

(márc. 1.)

Pallas Hotel

528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa.

A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különféle sörök, importált borok nagyban és kiskisban jutányos áron kaphatók.

BETTERMAN GURZTAV tulajdonos

Hazai dolgok.

A szorb királyi milliója.
BUDAPEST. Megirtuk a *Bevándorló* előző számában, hogy György urának pénz kellene. Sok pénz. Egy egész millió. A pénznek azonban nincs szaga, nem baj, ha az magyar pénz is — a fő az, hogy meglegyen. György urának szóval egy millió kellene. Márkában, frankban, vagy koronaértékben, az mindegy. Mintán Szerbiában — nem egy millió frankot, de száz denárt sem bíteleznek az urú szakállára, hát György most egy hamburgi pénzesportnál próbálkozott meg.

— Mi adunk pénzt — mondták a hamburgiak. — de előbb tessék az életet mindenféle baj, lázadás, robbanás és éhsésküvés ellen biztosítani.

A trónörökösnek van egy gróf Sigray nevű magyar ismerőse, aki magára vállalta, hogy ezt a esekélyeséget elintézi. Megirtuk, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál miképp szállt el a kísérlet. Az ideig vezető út azonban hosszú tövisekkel volt kirakva. Gróf Sigray legelőször is a külföldi Dordrecht életbiztosító társaság budapesti igazgatójához állított be.

— Hajlandók-e az urak Karagoroggyevis György trónörökös javára egy millió kétszáz ezer frankos életbiztosítást elfogadni? — kérdezte az igazgató.

— Normális halálesetre igen — volt a válasz.

— Hogy tetszik ezt érteni?
— Hát úgy, hogy nem gílt a biztosítás, ha a biztosítottat legberopítik, háboruban megölik, agyonszúrják, szóval, ha erőszakos módon oltják ki az életét.

— Ez baj. Nem lehetne kihagyni ezeket a kizárásokat?

Mi nem tehetünk semmit, legfeljebb a berlini igazgatóság. Mielőtt azonban felelősségetek az ügyet, előbb szükséges még valami. Ez a valami pedig az, hogy mintán György trónörökös az a hír van elterjedve, hogy beszámíthatatlan, előbb elmeorvosainkkal megvizsgáltatjuk elmeállapotát.

Gróf Sigray leforrázva távozott. És ezután az Első Magyar Általános Biztosítónál tett kísérletet. Ott is hiába.

Az istennyila.

BUDAPEST. Érdekes becsületsértési pör folyt le a büntető bíróság előtt. A vádlott az ismert millomos Herzfeld László volt. A panasz szerint Herzfeld több ízben vette igénybe egy szegény ismerőse, Kohn Hermann szolgáltatásait s amikor ez a fizetésért jelentkezett, Herzfeld egy ócska téllikabátot akart neki fizetés helyett adni, amit persze Kohn nem fogadott el. Néhány nap múlva Kohn az utcán rátámadt a milliomosra:

— Mondja csak, Herzfeld ur, nem fél maga a tüzes istennyilától! — kérdezte tőle szemrehányó hangon.

— Én nem félek — felelt Herzfeld és botjával végigvágott a szegény emberen, aki ijedtében azt hitte, hogy őrá csapott le a tüzes istennyila. Kohn ezután ügyvédjével, dr. Földes Árpáddal, feljelentette Herzfeldet becsületsértésért, akit a büntető bíróság elítélte száz korona pénzbüntetésre.

Önként jelentkezett tolvaj.

BUDAPEST. Minap este egy szomorú tekintetű ember jelent meg a főkapitányságon s az ügyeletes rendőr-felügyelőnek azt mondta, hogy tartóztatassák le, mert nagy büntetést követelt. A rendőrfelügyelő kérdésközlésére azután megvallotta, hogy Patkoló Mihálynak hívják s az a büne, hogy egy évvel ezelőtt Érsekújváron egy részeg embertől ellopott háromezer két-százhetven koronát. A pénzt odaadta bátyjának, Patkoló Péternek, aki Újpesten házat vásárolt rajta. Ugy állapodtak meg, hogy mindenben felelnek, de Péter nem tartotta meg a szavát. Mindössze csak egy öltözet ruhát vett öcsésének, amikor pedig a pénz felét követelte, egyszerűen kidobta. Most aztán ő, hogy boszút álljon rajta, jelentkezik. A rendőrség Patkoló Mihályt letartóztatta, a bátyja ellen pedig megindította a nyomozást.

Apa és fia az országuton megfogva.
ALSÓ-PAGONY. Dupay Vaszil on-davkai gazda Alsó-Pagonyba ment, hogy ujszilott gyereket az anyakönyvvezetőnél bejelentse. Azonban nagy bizovatar keletkezett, eltévesztette az utat és a hó eljett. Dupay fia, utóbb, hogy apja nem tért vissza, keresésére indult. De őt is eltemette a hóvihar. Mire rájuk akadtak, mind a kettő halott volt.

Halál a sértésért.

BÁCSFEKETEHEGY. Mószer Lajos gazdag sváb paraszt egyetlen fia agyonszúrta Schwaner Henriket. A gyilkosságra az adott okot, hogy Schwaner megsértette a Mószer feleségét. A gyilkos önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol letartóztatták.

Vasuti szerencsétlenség emberhalállal.

BAJA. Szépliget állomáson minap este az Ujvidékről érkező személyvonat lokomotívja a bejáró váltónál felborult. A lokomotív után következő podgyászkoesi és postakocsi szilánkokra tört. A felborult lokomotív agyonnyomta Görner fűtőt, míg Friedmann lokomotívvezető, aki leesett a gépről, csak horzsolásokat szenvedett. A vonatkísérő személyzetből kettőnek halálos a sérülése, ketten pedig könnyebben sebesültek meg. Az utasok közül senkinek sem történt baja. A szerencsétlenséget a váltó okozta, amely már hónapokkal ezelőtt megromlott.

Gyilkosság szerencséből.

BRASSÓ. Domokos Katalin nevű huszonkétéves leány néhány napra látogatába ment Feketehalomról a sógorához, Dániels János földbirtokoshoz. A család egyik szolgálgénye, a huszonhétéves Preisz András beleszeretett a szép leányba s folyton üldözte fanatikus szerelmével. A leány azonban mindig ridegen elutasította magától. Minap délután Domokos Katalinnak valami dolga akadt a pinczében és ezt az alkalmat Preisz arra használta fel, hogy észrevétlenül utána sompolygott. Nyomban utána a pinczében két hatalmas dördülés hallatszott, mire a házbeliek a pinczébe siettek és a lépcsőn hanyattfekve találták a szép leányt — holtan. A legény lötte agyon és a gyilkos Preisz Andrást a pincze hátsó részében találták meg szintén holtan.

Merénylet egy kanokon ellen.

LŐCSE. Vakmerő merényletet követet el dr. Pirakalla Márton ez. kanonok, podolini plébános ellen egy Vitkó Bódog nevű munkás. Esti időben beállított a plébánoshoz és napszám fejében pénzt követelt. A plébános a székényhez ment, mire a munkás egy vasdarabbal többször fejbeütötte az agg plébánost. Az agg lelkipásztor segítségért kiáltott, mire a ház népe berontott és a merénylőt ártalmatlanná tették.

A csanádmezei munkásházak.

MAKÓ. Csanádmezei közigazgatási bizottsága Náray Tamás főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen Hervey főispán felolvasta jelentését. E szerint az egész megyében a tavaszi idő beálltával megkezdődnek a munkásházák építkezései és hogy újabb 700 ház van tervbe véve. A bizottság Balogh Sándor makói számgyakornokot sikerkasztás miatt hivatalvesztésre ítélte.

Végzetes szerencsétlenség.

MONOK. Zemplénmezei. Gergely Erzsébet hatesztendő kis leány egy olajütő körül sürgölődött, miközben az olajütő alá került s az agyonnyomta a kis leányt.

Polgár Béla meghalt.

MUNKÁCS. Polgár Béla szinigazgató a kórházban meghalt. Az életéről, daliás embert szelűtés érte, ezt újabb rohamok követték, úgy hogy a legodosabb ápolás sem menthette meg az életnek. A javakorban levő s minden tekintetben derék férfi halála nejt és Sátoraljaúj helybe utazott társulatát, de a munkácsi közönséget is mély szomorúsággal tölti el. Polgár most harmadizben nyerte el a munkácsi színházat s ugy is mint ember, ugy is mint szinigazgató és színész általános rokonszenvnek örvendett.

A halotti tor halottai.

NAGYBECSKEREK. A szomszédos Tóradác községben meghalt Zahorecz János jómódu tót gazda. A rokonok és jó ismerősök a gyászshirre összejöttek a halottas házból halotti torra. Az ötven vendég tiszteletére két hordó otthon égetett pálinkát csapra vertek s a busuló társaság az egész éjjelt a halott emlékének szentelte, miközben sürin itták a mérges italt. Hajnalra a hordók kiürültek s a társaság nak vagy negyven tagja holtrészegen hevert szanaszét. Ezeknek nagyrésze nem is tért eszméltre és tizenhárom néhány óra múlva meghaltak. A halottak között van maga a gyászoló özvegy, Zahorecz Jánosné is. Husz beteg állapota igen komoly s az orvosok véleménye szerint legalább négynek a betegsége halállal fog végződni. A tömeges szerencsétlenség oka még nincs kiderítve. Lehet, hogy a pálinka mérgezett volt, de az is lehet, hogy pusztán a sok ital ölte meg a szerencsétleneket.

A községben nagy a rémület. A nagy-becskeréki ügyészség megindította a nyomozást s kiment a községbe a vizsgálóbíró, az ügyész és két törvényszéki orvos.

Rotschild ur csomagja.

NAGYVÁRAD. Egy itteni takarékpénztárban megfordult a napokban Bács Lázár felkésdi lakos s ugyanekor ott volt a bank helyiségében egy Rotschild Mihály nevű bánfihunyadi fiatalember is. Bács Lázár ámulva hallgatta, amint a fiatal embert e sokat jelentő megszólítással illették: „Rotschild ur!” Bács Lázár abba a téves hitbe esett, hogy most a híres pénzfejedellemmel került szembe. A rengeteg milliók, amik e név hallatára a falusi ember szeméi elé futottak, megszedítettek. Egy kis csomagot látott Bács Lázár Rotschild kezében. Elgondolta, micsoda vagyon lehet abban. Biztosra vette, hogy megvehetné rajta egész Telkesletet; meg ráadásul a szomszéd vármegyét. És eközben letette gazdája a kis csomagot s szórakozottan a sejtett kincsek hátrahagyásával távozott. Bács Lázár elérkezettnek látta az időt, molón kapta a csomagot és eltűnt a bankból. Elképzelték meglepetése, mert amikor kibontotta a Rotschild-csomagot, abból tizenhét korona áru dominó és dákókréta nevetett szeméi közé. Mergében talán el is dobálta, a krétákat, mert amikor a vesztés Rotschild Mihály kikutatta, hogy ki vihette el krétáit és jelentkezett nála, megtagadta a kréták visszaadását. Ezért aztán most a krétatolvajt Rotschild Mihály feljelentette a nagyvárad rendőségén.

A fejevámegyei pénzhamisítók.

SZÉKESFEHÉRVÁR. Megemlékeztünk már arról, hogy a fejevámegyei Inotán pénzhamisítás miatt letartóztatták Kiss Antalt és nejtét, akiknek lakásán pénzveréshez szükséges gépeket, gipszöntvényeket és nagymennyiségű hamis egy- és ötkoronást találtak. Most azt jelentik, hogy ebben az ügyben újabb letartóztatás történt. Mórón letartóztatták Balog Györgyöt és két fiát. A székesfehérvári vizsgálóbíró megkeresésére a budapesti rendőség Balog Róza cselédleányt letartóztatta, akiről kiderült, hogy a gépeket és a különböző öntvényeket ő szerezte és juttatta a pénzhamisítókhoz. Balog Rózát Székesfehérvárra kísérték, ahol kihallgatta Sárkány Ferenc vizsgálóbíró. Balog Róza beismerte, hogy a gépeket és öntvényeket ő szerezte s azt állítja, hogy a pénzhamisító eszközöket Budapesten valami „Bandi” nevű urtól kapta s ő tanította meg arra is, hogyan kell a pénzt hamisítani. A többit azután ő tanította meg a pénzhamisításra.

Elhunyt hőselkü asszony.

TALLYA. A napokban elhunyt kilenczvenéves korában Huzsik Jánosné, aki 1848-ban résztvett a szabadságharc hadjárataiban és a szabadságharc vezéreit és tábornokait mind személyesen ismerte. Huzsik Jánosnének Kossuth Lajostól is volt egy hozzáintézt levele, amelyet mindig szent ereklye gyanánt őrzött.

Agyonvert udvarló.

TERNOVA. Aradmezei. Madalina János román ember szerelmével üldözte Ignyska Mária fiatal özvegyet; az asszony azonban hallani sem akart róla. Minap reggel a legény azzal fenyegetőzött, hogy az asszonyra gyújtja a házat, ha nem hallgatja meg, mire az asszony nővérel egy karót kapva, a legényt lefogták és agyonverték.

Postás-cstély.

UNGVÁR. Csűrös Ferenc, az ungvári posta- és távirtdiálovallat vezetője főfelügyelővé történt kinevezetése alkalmából minap este a Széchenyi-ligeti vendéglő termébe családias jellegű estélyre hívta meg hivatala tisztá személyzetét. A vacsora alatt Gulácsy Ignác ny. postatiszt, Kulik József és Popovics Endre posta- és távirtdiálovallat emeltek poharat az ünneplésre és családjára, melyekre az ünneplést, megható szavakban válaszolt. Az estélyen Lányi Lajos kedvelt zenekara szolgáltatotta a zenét, jó magyar dalokkal fűszerezte az izletes vacsorát, melynek végével a vig társaság tánczra perült. A mulatság jó mélyen benyult az éjszakába, mikor is valamennyien a legjobb emlékekkel távoztak el.

Véresre vert horvát képviselők.

ZÁGRÁB. A National-kávészék előtt a Starcevicsevics-légió több tagja megmáta Supló Ferenc képviselőt és börtöl megverte. Kalapját leütötték a fejeire és ruháját összetépték. Pribicevicsevics Szvetozár és Banjanin Jován képviselők a kávészék ablakából látták

ezt a jelenetet és megtámadott képviselőtársuk segítségére siettek. Eközben óriási néptömeg verődött össze és neki-támadt a három képviselőnek s ököllel és börtöl ütötte és verte őket. Suplóknak sikerült legelőször veszedelmes helyzetből kiszabadulni s hajadonfövel, összetépett ruhával, a szomszéd kávéháza menekült. Pribicevicsevics és Banjanin veszedelmesebb sérüléseket szenvedtek s az utóbbi kénytelen volt az irtalmasok kórházába menni, hogy ott sebeit bekötöztesse. A merénylő legionáriusok azután elvonultak a Hrvacka Ciatonica helyiségébe, ahol éppen mulatság volt s onnan este hét órakor elmentek Medakovicsevics Bogdán-nak, a független szerb párt elnökének a Zrinjy-téren levő házához, de a rendőrök szétverték a tüntetőket és Medakovicsevics háza előtt nagy rendőrszapat maradt, hogy a nagyobb zavargásnak elejét vége. A kormányhoz közelálló lapok egyes szavakkal ítélik el a merényletet és azt mondják, hogy jogállamban eféle kihágásokat nem szabad megtérni.

LEMONDANI!

A „Pesti Napló” márczius kilenczediké számából.

Az ország hetek óta temetésre készülődik, de a hetek óta halódó kormány nem tud meghalni. Tudni tudna, de akarni nem akar. Ragaszkodik az élet-hez, noha már megkezdte az enyészést. Az életnek még némi illuzióit érzi, de környékéről mindenki, a korona és a törvényhozás, a közvélemény és a pártok látják, hogy a boldogtalan halódó máris — halott. — Mert a kormányok halála nem a fizikai megsemmisüléssel, hanem a politikai és erkölcsi lehetőségeinek megszűnésével kezdődik. És be is végződik vele. Kormányoknak tudniok kell, hogy félre kell állniok, amikor végüket járják, s hogy nem szabad bevárniok azt, hogy agyonüssék őket. A politikai és kormányzati rend kedvé-

ért kell óvakodniok tőle, hogy erőszakosan meghosszabbított halodásokkal megmérgezzék azt, ami még egészséges. Nem is az esztétika követelményének felelnek meg, amikor a kimúlás kény-szerűség előtt meghódolva, szépségben kimulni igyekeznek, hanem az alkotmányos rendet becsülik meg vele, ha hosszú halodással nem provokálják a maguk erőszakos agyonütését. Mert ez az erőszakos proccszus nem-csak velük végez, hanem kárt tesz a politikai erkölcsökben és kárt tesz azokban az értékekben, amelyeknek minden párt- és kormányválságot zavartalanul, esorbítatlanul kell el-niök.

Igen nevezetes politikai erkölcsi értékekben eshetik kár, ha egy kimúlásra itélt kormányzat a maga halodását azzal a gondolattal, hogy hiszen a halodklás is élet, mesterségesen meghossz-szabbítja, s az alkotmányos rendnek érvényesülését és az új kormányzati erők kialakulását mindenképpen megakasztja. Nézzünk széjjel világszerte s azt látjuk, hogy az életenergiájukban megcsappant kormányok, a létezésük alapjától megfosztott miniszteriumok sietve félreállanak és megakadályozzák azt, hogy hosszú kormányválság a politikai eröket infektálja. Minden alkotmányos országban, ahol a politikai törvények az alkotmányosság erkölcs-tanából fakadtak, a bukott kormányok sietve félrevonulnak, s helyet adnak az új alakulásnak. A kormányok csak nagyritkán várják be a leszavaztatásukat, s ezt is csak akkor várják be, amikor nem tudják bizonyosan megállapítani, hogy vajjon a pártjuk, a táboruk többsége óriási-e, vagy csak szánalmas csekély. Ennek a kétségnek megoldását bízzák a szavazásra, de ezt a döntő szavazást mindig szétetik. Hiszen a döntést éppen azért keresik, mert a lappangó válság, a hosszú halodklás mérgezésétől meg akarják kimelni országuk alkotmányosságát.

A magyar kormány válsága nem ilyen matematikai probléma. Nem az

HARMINCZ ÉV ÓTA FENNÁLL
FALCK A. ÉS TÁRSA
BANKÁR. HAJÓJEGY ÜGYNÖK. KÖZJEGYZŐ ÜGYVÉD. LEGRÉGIBB LEGMEGBIZHATÓBB LEGGYORSABB LEGOLCSÓBB PÉNZKÜLDŐ
KOSSUTH JOGÜGYI IRODA
INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET.
115 W. 125TH ST. NEW-YORK.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK a 66-ik utca sarkán. 1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCA SARKÁN.
Kifőző ételek és italok. Kifőző ételek és italok.
A MAGYABOKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Összes tőke \$460.000. Bevezének magyarul.
IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingsmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK ugy az Egyesült Államok, mint Pennsylvanában minden bankfelügyelő és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉT. JE esen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.
BETÉTEIT EGY DOLLARTOL feljebb posta útján le küldheti és mi aonnal megküldjük Önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÜNK a világ bármely részébe a legjuttanyosabb áron és a legrovidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökéi lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélleg. CZI#:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

dönti el, hogy a kormányának hány szavazati többsége van. A koalíciós kormány bukását a koalíció válsága okozta, ez pedig nem a szavazatok számarányán múlik. A koalíció válságát az erkölcsi lehetőségek és hatalmi szükségességek összeütközése okozta. A koalíció maga is erkölcsi lehetőséggé lett, s csakis mint ilyen támogathatná a kormányt. Ez pedig — fizikai lehetőségek. A koalíció alkotó-elemeinek életörvényei megkövetelik, hogy a koalíció szétváljon. Ezek az életörvények egymással ellentétesek, egymást kizárók. S ezek az életörvények most az életötözön kényszerítése alatt érvényesülni akarnak. A koalíció alkotó-elemeinek, a pártoknak és frakcióknak egymást politikailag lehetetlenné kell tenniük, hogy a koalíció politikailag lehetséges legyen. Ez az erkölcsi és logikai alapnak elvesztését jelenti. A kormány volt az első, amely ennek az alapnak elvesztését megérezte. És ez a kormány mégis lelketlenül fortélyos mesterkedéssel luza-kiluzza a maga halálát, s ezzel az agyonfittést provokáló huzavonával a politikai rendet teljesen feloldja. A közvélemény olyan bizonytalanság fogja el, amelytől már nemcsak igazgatót, hanem undort érez. A pártok s a képviselők tájékozódás nélkül lebzselnek a haladó rendszer és kormányzat körül. Senki sem tudja, hogy mi lesz, még azt sem, hogy mi lehet.

Van-e a világnak még másik olyan alkotmányos állama, amelyben a kormányválságnak ilyen körülményei vannak, amelyben egy minisztériumnak bukása, mert hiszen csakis erről van szó, a káoszt jelenti a parlament s az alkotmány számára? Egyenesen az alkotmány számára. Nálunk sem volna így, ha a koalíció vezetési az alkotmányos kormányok kötelességét éreznék a politikai bukásuknak következményeit levonnák. Nem az okozott volna káoszt, ha a kormány, amikor meggyőződött róla, hogy hatalmi és erkölcsi alapját elvesztette, lemondott volna, hanem a káoszt, a felfordulást az érleli, hogy egy politikailag és erkölcsiileg megbuktatott kormány, amely nagyon jól tudja, hogy félre kell állnia, a legfurfangosabban abban mesterkedik, hogy életét még néhány hétig meghosszabbítsa s ezzel a szégyenletes, szármalás mesterkedésével a kialakulás lehetőségeit megromtassa s a kialakulásban szereplésre hivatott politikai erőket meggyengítse.

Emlékezzünk csak vissza arra a hangos követelőzésre, amelylyel a mai vezérek hada annak idején a szabadelpártnak politikailag bukott kormányait ostromolták. Lemondani, lemondani! — ez a kiáltás zúgott feljűk. Pedig azok mögött a kormányok mögött erős, egységes nagy többség állott, amelyről az látszott, hogy a választók többségét képviseli s amelyről bizonyos volt, hogy a korona bizalmában gyökeres. Akkor a követelők erkölcsi-lelkességnek mondották azt, hogy olyan kormány, amelyet nem is a tábor, hanem a sajtóságon alakult helyzet buktatott meg, még mindig a bárszonszékhez ragaszkodik. Nos, a mai kormányt ugyancsak a helyzet sajtóságos alakulása buktatta meg, de ez a kormány nem mondhatja magáról azt, hogy hatalmas, egységes párt áll mögötte. Ennek a kormánynak éppen a mögötte levő tábor együttmaradásának politikai és erkölcsi lehetősége okozta a bukását, s ennek a kormánynak tagjai még sem akarnak lemondani. Azt az egy-két heti haladást még életnek tartják, s az élet e hitvány fikciójának feláldozzák a politikai rendet, az alkotmányosság sértettségének amugy is gyarló biztosítékait. A kötelességtudástól való elidegenedés nyilvánul ebben a mesterkedésben. S a politikai és erkölcsi szépségnek megvetése érvényesül benne. A közvélemény megrettenen bámul rá erre a rejtelmes viselkedésre, s a rejtelmeket legendák költésével oldja meg. Lehetetlen, szinte otromba legendák költésével. A nyugdíjra jogosító idő kivárását látja a válságnak sajtóságos kihuzásában. Nem kár-e, hogy ilyen vélekedésre ad okot az a kormányzat, amelynek az élete ugyan nem szolgált rá dicséret nekrológia, amely azonban korrekt felelősségével kiérdemelte volna azt, hogy a közvélemény a kimúlása szépségét dicsérje?

A NŐ ÉS A HÁBORU.
Amerikai nő felolvasása Budapesten.

Hazulról írják:
Az új városi közgyűlési termében szép számú hallgatóság előtt tartotta meg előadását Carrie Chapman Catt asszony, az amerikai nőmozgalom egyik legkimagaslóbb egyénisége. Hat óra elmúlt már, amikor a közgyűlési terembe lépett és helyet foglalt az előadónő emelvényén, hogy előadását megkezdje. A híres feminista-vezér, aki két évvel ezelőtt is járt nálunk, ugy ötenöt esztendő körüli, érdekes megjelenésű nő, a haja már csaknem galambfehér, de az arca tőde, mint a fiatal leányé, a termete is leányos, a mozdulatai energikusak és mégis csodálatosan nőesek. Egész lényéből elbűvölő intelligencia sugárzik, s amikor azékkék selyemruhájában, virágosokkorral a kezében az előadónő emelvényre lép, a nőmozgalom leghevesebb ellenzőjében is illuziót kelt s szinte kedve van felejtetni, hogy két világrész főfeministája áll előtte.

Előkelő közönség volt jelen, sorában sok férfi is, köztük dr. Bárczy István, a székesfőváros polgármestere és Giesswein Sándor kanonok-képviselő, a néppárt nagytekinélyű szociológusa, aki Chapman asszonyt délelőtt elvezette a képviselőházba s ott bemutatva neki Justh Gyula elnököt, és a parlament több angolul beszélő tagját.

Carrie Chapman Catt, akinek előadását Schwimmer Róza vezette be pár szóval, arról beszélt angol nyelven, hogy milyen hatással volt a nő gazdasági és társadalmi helyzetére a háboru. Azon kezdte, hogy két évvel ezelőtt már volt Budapesten is akkor azzal a benyomással távozott körünkől, hogy nekünk van egész Európában a legszebb fővárosunk. Akkor ősz volt, a környéken járva sárguló falevelek, bucsuzó napsugarak szeptembervégi pozíze ragadtak meg lelkét s azzal a tudattal távozott, hogy neki nem is annyira a magyar főváros, mint inkább a melancholikus őszi nap tetszett. És most visszajött közeink s ismét csak azt mondhatja, hogy Budapest a legszebb európai metropolis, pedig most nincs őszi nap sugar, sárguló lomb, hulló falevél...

Beszélnem kell arról — kezdte előadását — hogy milyen szerepet jutott a nőnek a háboru az emberek életében. A magyar feministák választották ezt előadásom tárgyául és én, a vendég, engedelmeselem az ő kérésüknek; hisz igazuk van, mi van most inkább napirenden a háboru vagy a béke kérdésénél? Hat hónap óta akár-mily nyelvű lap akadt a kezembe, mindegyik háborus veszedelméről szólt: küszöbön áll a háborurol, mely a Balkán felől fenyegeti ezt a szép kulturájú nemes országot s szinte azt gondoltam, vajjon tanácsos-e egyáltalán ide jönnöm? Ne mosolyogjanak rajtam, ladyk és misterek, de az idegenbe torzítva érzékel a legtárgyilagossabb hír is, Angliába pedig annyi tárgyalásos hír érkezett. Képzhetitek hát, hogy mennyi torzítást olvasunk.

— Tehát a „nő és a háboru” Ladyk, magyar ladyk, anyáitok és porladó nagyanyáitok megkeserített, összenyomott életéből de jól tudjátok ti, hogy mi az: háboru! A férjeiteket elviszi oldalatok mellől a főparancsnok, nem látjátok többé fiaitokat s gyászolva, özvegyen átérzitek majd az igazságtalan, az évszázadok zsarnoki hatalmával meghamisított gazdasági és társadalmi rend átkát. Mi lesz veletek, magyar asszonyok és leányok, ha a diplomácia háboruba viszi hazátokat s közületek százezen maradnak majd támasz és segítség nélkül. Megfosztva attól, aki nektek kenyeret adott és megléhetést nyújtott és megfosztva attól a lehetőségtől, hogy megléhetést biztosítsatok magatoknak és árváitoknak: de sokan fogjátok könnyeken keresztül is átkozni a világrendet!...

Az amerikai hölgy az angol nyelv leghatékonyabb formáiban beszélt, majd hidegen és sokat kifejező meggyőződéssel érvelt:

— A háboru az, aminek mi nők alárendelt helyzetünket, gazdasági elnyomásunkat köszönjük. Évezredekkel ezelőtt, amikor a fajok és törzsek ellenségeskedése szembeállította az embert az emberrel, az elnyomás évezredekkel ezelőtt alakult ily szomorúan a mi helyzetünk. Amíg a földön nem lépett fel az erőszak uralma, nem lett urrá gyöngék felett szomorú végzetük, a nő

egyenjogu volt a férfival s éppen úgy küzdött a megléhetésért, mint ő. Am az ősi visszavonás, a fajok és néptörzsek harcainak kezdetével megváltozott a helyzet. Az ellenséggel a férfi vette fel a harcot. Izomereje és elszántsága csakhamar különleges helyet biztosított neki a primitív társadalomban, s minél véresebb harcok dúltak a földön, csak annál inkább emelkedett a férfi jelentősége. Nem, mintha a nő talán gyenge vagy gyáva lett volna! Éva és az ő korának asszonyai kezdetleges fegyverekkel csakugy meg tudták védeni gyermekeiket az emberi és állati ragadozók ellen, mint a férfi, de a nő leköötötte a tűzhelyhez az anyai és hitvesi kötelesség s míg ő gyermekét nevelte, s kalibájára ügyelt, a vad férfi zsákmányra lesett és harcolt a vele szembekeverülővel.

A férfi! A férfi! Az emberiség történetében egyedül ő visz szerepet s minden jelentőségét háborus készségének, költök által megénekelt harcizdóvénél köszöni. A férfi nyomul előre minden ponton. Fejlődik a világ s egyedül való jelentőségével ő itézi az élet minden ügyes-bajos dolgát, ő, aki meg tudja állni a helyét a háboruban. Ugyiszólván csak ő számít valamit, a nő sohasem juthat ki alárendelt helyzetéből. Indiában a fiúgyermek születésekor fegyvert helyeznek a küszöbre, ha leány születik, főzőkanalat s ez az emberiség vallomása, a nőkérdésről megott nézetének, sőtét felfogásának megnyilvánulása.

— Hogy nem tudunk vezetni lángelmekkel az ipari és kereskedelmi életben, a művészetben és irodalomban? Mikor nincs módunk erre! Hisz még ma is az a nézet az uralkodó, hogy a nő nemből még nem vált ki világot döntő, újat alkotó lángelme. Nem engednek ki a közéletbe, mert... mert nem teljesítünk védőkötelességeit. Igen és itt vagyunk ismét annál a szempontnál, amelyből kiindultunk. A háboru ásta mélyre és ássa mind mélyebbre most is a mi társadalmi és szociális helyzetünket. Atok, asszonyok és leányok átká a háborura! Nincs erre szüksége a mi századunk emberiségének. Békességes munka kell az embernek, nem véres, öldöklő harc! Ez ugy a vallásnak, mint a tudományoknak fennen hirdetett örök igazsága.

— Nekünk küzdenünk kell, hogy eszméinket győzelemre juttassuk. Helyet kell foglalnunk a gazdasági harcban és közéletben a férfi mellett. Nem kizsorigatni a helyéből, helyünket mellette elfoglalni a mi szent törekvésünk. Nem akarunk férfias nők lenni, amint-hogy azt sem akarjuk, hogy a férfiak nőiesek legyenek. Nem a világ rendjét, hanem a mi szomorú helyzetünket törekedünk megváltoztatni, s ha nem is szenvedünk és meg is tudunk élni, gondoljunk, Magyarországot asszonyai gondolatok azokra a szerencsétlen nőkre, akik éhhalál elé néznek gyermekeikkel, ha a háboru gyászba borította őket. A feminista mozgalom győzelem a háboru, ha nem is kevésbé borzalmassá, de siralmas következményeiben legalább elviselhetővé fogja tenni...

Negyednyolcz óra volt már, amikor Carrie Chapman asszony befejezte előadását, amelyet Glücklich Vilma tolmácsolót magyarul. Mély hatást gyakorolt a nagy nőjüvő előadás a jelenvolakra: ezuttal nem őrös feminista-frázisok, hanem örökérvényű igazságok hangzottak el.

FÉLTÉKENYSÉG BACZILLUSA.

Egy francia orvos legújabb találmánya.

A Matin legújabb számában olvasom, hogy egy Mairret dr. nevű francia orvos feltalálta a féltékenység baczillussát. Nemesak feltalálta, hanem még azonfelül a beteginél el is pusztította, végképp eltüntette.

A fekete szenvedélyű Othello minden hája véget ér tehát, mihielyt Mairret orvos ur kezével alá kerül.

Mert Othello elmegy az orvoshoz és így szól hozzá:

— Kedves doktor ur! Segítsen rajtam; én egy elveszett ember vagyok!
— Mutassa a nyelvét! — mondja a doktor.

Othello mutatja.
— Ön féltékeny, amint látom?
— Ugy van, — felel Othello, miután nyelvét visszahuzza a szájába. — A nőmet folyton meggyanusítottam a barátommal. S ez nem szép tőlem. Tegnap is, mert hajnalomban jött haza,

meggyanusítottam. Tegnapelőtt pláne meggyanusítottam! Váratlanul értem haza, nem tudtam bemenni a lakásba, betörtém az ajtót s a barátom épp abban a pillanatban ugrott ki a fürdőszobába ablakán a lighthofba. Én elveszett ember vagyok, mert nem tudom fékezni magam és mindjárt a legkisebb jelre gyanusítottam.

A doktor három heti szanatóriumi kezelésbe veszi Othellót, aki végképp kigyógyul bajából és boldogan siet haza a feleségéhez. A jó barát is ott volt véletlenül s amikor a férj váratlanul megérkezett, elbújt a szekrénybe, de a télikabátját és kalapját nem vitte magával rejtkeibe. Ez pedig teljesen ellenkezik a rendes szokásokkal. A szekrénybe ugyanis kabát és kalap való, — hisz azért van benne fogas is, — az ember ellenben nem való a szekrénybe.

A férj megcsókolta a feleségét és meglátta az idegen télikabátot és cizlindert.

— Kité ez a kabát, hogy a kalapról ne is beszéljek? — kérdezte.

— Az asszony hebegett, dadogott. S mindehhez hozzájárult az is, hogy a szekrény ajtaja véletlenül kinyitott kis-sé s kilátott a ruhák alól a lóláb.

A férj egy elmés fordulattal kiment a szobából, visszafutott az orvoshoz és így szólt:

— Én azt hiszem, még egypár hétig itt kell maradnom a szanatóriumban!

— Igaza van, — felelte a doktor, — addigra biztosan meggyógyul! Mindenesetre azonban jó lesz, ha a feleségét értesíti, mikor jön haza.

A BÉLYEG.

Egy vidéki fiskális ötlete.

Egy szegény öreg vidéki fiskálisról meg egy bélyegről szól ez a történet.

A fiskálisnak, aki nem tudott konkurálni a fiatal és modern ügyvédekkel, nagyon rosszul ment az irodája. Kiiratta a táblájára a „hites ügyvéd” mellé, hogy „volt 48—49-iki honvéd-főhadnagy”, mégse ment az iroda, ugy hogy igazán nem lehetett tőle rossz néven venni, hogy egyszer életében megkárósította a kincstárt.

Visszakapott egyszer egy szerződést a teleknyomtól, amelynek ötforintos bélyege át volt írva, a kezdő szöveggel: „Hatszáz forintból...” [Akkoriban ugyanis még nem bélyegezték felül a bélyegeket, hanem át kellett írni.] A drága bélyegre csak a „Hat” szócska volt ráírva, hát az öreg fiskális lekaptarta, hogy majd egyszer — ha lehet — felhasználja.

Néhány hónap múlva nyílt erre alkalom. Egy paraszt hozott hozzá egy ítéletet, hogy felebbezze meg. A felebbezésre éppen ötforintos bélyeg kellett. A vén fiskális felvette a klienstől a pénzt a bélyegre, a régi bélyegyet pedig feragszította az aktára.

A stemplin azonban rajta volt a „Hat” szócska, amelyet persze nem lehetett kivakarni. Az öreg ügyvéd tehát ravaszul egy — vesszővel segített a dolgon. A „Hat” szóra tett egy vesszőt és a felebbezés így kezdődött: „Hát igazság ez!...”

JANOS ÉS JULIA.

Szerelmi dráma a Kertész-utczában.

„A Nap” márczius 11-iki számában olvassuk:

Kora hajnalban, amikor legfeljebb a kősei korhelyek lézengenek az utcán, s benn a nagy bérházakban is kinos esend unatkozik, valahol a Kertész-utca 48. számú házában négy revolverlövés szólt bele a hajnali unalomba. Egy elkeseredett, véna szabólegényke, Sneider János nevű, huszonegyéves, emelte a fegyvert egy ijedt leányra, a ki cselédi sorban élt, Mayer Juliának hívták, huszonnégyes volt és Klopfer Antaléknál szolgált. Szegény Sneider rettenetesen szerette Juliát, járt hozzá, udvarolt neki, megkérte a kezét, de a leány egyre csak azt hajtogatta, hogy ha majd tisztes keresete lesz a idősebb is lesz, majd akkor szóba áll vele, addig nem.

Most, hogy Klopferék téli üdülésre Abbáziába utaztak, a szerelmes szabó napi vendége lett a Kertész-utcai háznak. Julia egyedül volt a házban, tehetett, amit akart, csak azt nem tette, amire udvarlója kérte. Napokon át sürü keserűség gyötörte a legényt, végül megunt a meddő, tehetetlen vára-kozás, gyilkosságra szánta el magát, hogy legalább a halálban egyesüljön szerelmével. Meg is írta szándékát az öreg Mayeréknek, akik az esztergommegeyi Lábatlan községben laktak. Ma hajnalban nem bírta már tovább. Julia ellenkezett, kidobással fenyegette, János végső elhatározással revolvért rántott s agyonlőtte a szegény teremtést. Aztán maga ellen fordította a fegyvert, de nem halt meg rögtön.

A szomszéd lakók, a rendőrség emberei öt véresen, meggyötört, a lányt már vérbe fagyva találták. Sneider, mint egy tébolyodott, el is mondta szerelme történetét s miközben a halott Juliát a bonctanai intézetbe vitték, ő maga súlyos állapotban került a Rókusba. Alig éli túl a mai napot s így a szegény lábatlani szülők csakugyan eljöhhetnek a szerencsétlenek temetésére.

RIZSÁK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája
VII., KIRALY-UTCZA 103 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHALY.

Bartók László

NEW YORKBAN, A MÁSODIK AVE E., 184. SZÁMA ALATT

MAGYAR VENDÉGLŐT

nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészített kitéző magyar ételek kaphatók.
AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS M A G Y A R ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magánvendéglőjét.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.

Scranton Savings Bank

120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAIÁK L E G R É G B I B B T A K Á R E K P E N Z T A R A
Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

GHROME, N. J. ÉS VIDÉKE

postamester
EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVENYES ÜGYNÖKE.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bizott törvényes ügyeket a legzakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:
L O U I S S Z A B Ó, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF

MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS, KÖZJEGYZŐ.
Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Filéiroda: 238 E., 14-IK UTCZA, II-IK emelet, ahol naponta estl hat órától kezdve található.
ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MÉLTÁNYOS ARAK MELLETT.

SEHONNAI KISASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: A. C. GUNTER.

Első könyv.

PETE, A GULYÁS.

[Nyolczadik folytatás.]

Ezen a reggelen, bizonyos Rogers elnöklete mellett, viharos gyűlésben kárhoztatták az Apachák üldözését, melyről hallottak s amint Garvey belépett a kocsiba, az elnök éppen felolvasta a tiltakozó határozatot, melyet Washingtonba akartak küldeni az üldözött indiánok érdekében:

Az Egyesült Államok elnökének:
Mi alulírottak, könyves szemekkel, elszorítva és felháborodva láttuk, hogy fegyveres cowboy-bandák és rendes sorkatonaság indul el Lordsburgból a békés, fegyvertelen Apachaindusok lemezárására...

E szavak hallatára vészes fény villant meg a sheriff szemében; önkénytelenül a revolveréhez kapott és Rogers ur talán sohasem volt oly közel a halálhoz, mint ebben a pillanatban... De Garvey megfékezte jogos haragját és csak ennyit mondott:

— Megálljon, idegen! és ne feleljen oly dolgokról, amelyekről annyit se tud, mint a legostobább néger!... A törvény nevében fogja ezt az idézést.

— Idézzet? — hökkent meg a farmer. — Micsoda idézést?

— Esküdtszéki tagságra szól... Azonnal velem kell jönnie.

— Szó sincs róla! — tiltakozott Rogers hetvenkedve. — Én nem vagyok ennek a területnek a polgára. Ön pedig ne szakítsa félbe ezt a gyűlést.

— Nem, a gyűlést nem szakítom félbe, — felelte Garvey, — csak átkísérem így, amint van, az esküdtszék tárgyalótermébe... Mindannyiuk számára itt az idézés, — folytatta Garvey halk, de elszánt hangon és mindjárt fel is olvasta: — Ase Doe Bullock, Hiram Roe Filkins, John Doe, Richard Doe, stb., stb...

S ezzel mindannyiuk kezébe nyomja a hivatalos idézést, amelyet senki se mer visszautasítani, mert a jobb kezében ott villog a hosszucsovű Colt-revolver, melynek láttára az asszonyok ijedten sikoltozni kezdenek:

— Ah, vonatrabló!... Segítség!...

— Hölgyeim, — szól Garvey udvariasan s ezt a megszólítást még a kreolok közt tanulta gyerekkorában, — én a sheriff vagyok s ezeknek az uraknak tudniuk kellene, hogy a törvény megengedi, hogy a közbíró ott szedje össze az esküdtszék tagjait, ahol találja őket, én tehát csak a törvényt hajtom végre, midőn felszólítom ezeket az urakat, hogy kövessenek a tárgyaló-terembe, a hol az Apacháktól, legkedvesebb barátjaiktól meggyilkolt áldozatok ügyében kell ítéletet mondaniok.

Az utasok egyik-másika habozott és tiltakozni akart, de Garvey keményen letorkolta őket, mondván:

— Ezt az érdemjelet azért kaptam a texasi törvényhozástól, mert a másvilágra küldtem egy tucazt indust; most szeretném megkapni a mását az új-mexikói törvényhozástól, azért, hogy az indusok néhány cimboráját is a másvilágra küldtem.

Ez hatott. A kiránduló társaság felkerekedett és bevonult a fogadó nagyszobába, ahol Hank, a fiatal ügyvéd, azonnal megeskettette őket. A nők is mind követtek őket a terembe, ahol akkor már együtt volt a hallgatóság; néhány pipázó és bagózó lordsburgi polgár, ezeknek a feleségei, vagy feltuoztat cowboy és ugyanannyi vasuti munkás, akiket a töltés-szakadás iderekesztett; a férfiak valamennyien ingujjban, az asszonyok is meglehetősen szellős ruhákban, nagy legyezőkkel.

Mind hallgatnak és borzadózó kíváncsisággal vizsgálják a terem szemközti oldalán felállított alacsony dobogót, melyen hat koporsó áll egymás mellett, a holtak mind fehér lepedővel letakarva, mert mr. Garvey halottai még megszapordítak kettővel, két bányamérnökkel, akik szakértőként jöttek ide s az uton találkoztak Nama bandájával.

Kissé oldalt a halottaktól vannak a koronatanúk, köztük a kis Flossie, aki Arthur Willoughby ölében ül és egyre sír, mert tudja, hogy az anyja és az apja ott vannak azok közt a fehér lepedővel letakart alakok közt.

Velük szemben szintén alacsony emelvényen áll Hank Johnston, a fiatal ügyvéd, aki érzi és tudja, hogy most

itt van a bizonyos pillanat, amely mindenkinél az életében bekövetkezik legálább egyszer s ő ki is használja a pillanatot... Minden szava csupa erő, csupa gyújtó szikra és veszedelmesen tüzei a lelkeket, amelyekben már különben is ég a szilaj gyűlölet lángja a kegyetlen indusok iránt.

Leginkább az esküdtseknek beszél, a tapasztalatlan kirándulóknak, akiknek sejtelmük sincs az ezer meg ezer veszedelemtől, mely a nyugati telepesek életét lépten-nyomon fenyegeti...

„A férj sohasem fog visszatérni a tanýára és szerencsétlen özvegye, siro gyermekei hiába várják, az Apacha-indusok csupa játékból agyonlőtték!... Vagy, ha fáradtan, kimerülten hazatér a családi fészkebe, úszkóban, porráégre találja a házat, mit ezer veszedelemmel, arca veritékével építet s a romok közt ott leli meggyilkolt kedveseinek elcsenesedett hulláit, az Apachák pipára akartak gyujtani háza paraszaival...”

— Önökhöz szólok, filantróp urak! — dörgött az esküdtsekhez. — Önökhöz szólok, akik azt prédikálják, hogy a színes ember is éppen olyan ember, mint mi vagyunk, önökhöz szólok, akik védelmére kelnek ennek a kigyó-fajzatnak, mely egész télen a mi jóvótunkból, a mi kenyérünköl él s mihelyt kitavasodik, a tigrisnél kegyetlenebbül rohanja meg jölteveit; önökhöz szólok, filantróp urak, akik védelmezvén ezeket az elvetemült gyilkosokat, ezimkosaik lesznek és szintén felelősek azokért az égbekiáltó kegyetlenségeikért, a melyek egyikének áldozatai itt fekszenek önök előtt és néma ajkaikkal is boszúért kiáltanak!...

A fiatal ügyvéd odalépett a halottas emelvényhez s mind a hat koporsótól lerántotta a lepedőt... Az iszonyodás rémes sikoltása tört elő a hallgatók torkából. Arthur Willoughby félrefordította és kezeibe temette az arczát, a nők közül pedig sokan sírva fakadtak és leterdéltek a halottaiban is szép és fiatal angol lady koporsója mellé.

A sikoltozásra az az előkelő angol hölgy is betekintett a szobába, aki az éjjel érkezett meg a Pullmann-kocsiban. Egész délelőtt tudakozódott a városban Philip Everest felől, de ilyen nevű fiatalembert senki sem ismert ottan. Meglátván a hullákat, elidőzött a tántorodott vissza, de aztán a borzalom ereje lebilincselte, nem birt kimeni a tereméből és leült a közönség közé.

Most Garvey nyugodt, de parancsoló hangja szólalt meg? — Az esküdték személyesen győződjenek meg arról, hogy az áldozatokat valóban úgy gyilkolták meg.

Minden esküdtnek oda kell járulnia a koporsóhoz, s a nők sírásába most már belevegyül a férfiak rekedt, hörgő zokogása is... Ugyanekkor a kis Flossie göresösen leugrik a nagybátyja öléből, s oda borulva anyja koporsója mellé, fuldokolva mondja:

— Hadd imádkozzam én is, az édes, jó anyáért, aki még tegnap is csókolgatótt, ma pedig már oda fent van — az égben!...

Ekkor az ügyvédnek zseniális ötlete támad. Csak annyit mond:

— Mik az én szavaim e gyermek ékesszólásához képest?... Ó hadd mondja el, mitől és hogyan fosztották meg az indusok!...

És Garvey felemeli a kis leányt; elesküklő, remegő hangon figyelmezteti a halálos csendben, hogy az igazat és csakis az igazat kell mondania, aztán figyelmezteti az eskü szentségére és végül odatartja a bibliát, hogy csókolja meg...

A gyermek pedig a maga naiv, keresetlen beszédében, szakgatótt, de annál tragikusabb részletekben mond el mindent és szavai éles törként hasagatják a hallgatók szívét; s mikor már nem tud többet szólni a zokogástól, az ügyvéd felveszi a földről és ismét vissza akarja tenni Arthur Willoughby ölébe, mondván:

— Ez az apátlan, anyátlan árva most már az öné! Szeresse Isten nevében és vigyázon rá...

De ebben a pillanatban rekedt, szinte kísérteties hang szól közbe:

Mindnyájan ijedten fordultak arra, s a szomszéd szoba küszöbén megpillantották Petét, a cowboyt, aki hörgőve, vérben forgó szemekkel néz Willoughbyra és fenyegetően folytatja:

— Nem az övé addig, míg meg nem mondja, miféle hazug sürgöny volt az...

De ekkor megáll és megtántorodik, mert az az előkelő lady, aki a Pullmann-kocsival érkezett, hirtelen felugrik és iszonyodva, meg szeretettel felsikolt:

— Fiam!... Phil!... Fiam!... Pete is felsikolt, oda akar ugrani anyjához, de a seb köteléke hirtelen felzakad, a vér előnti egész testét s ő maga lélektelenül, ajultan roskad Garvey karjaiba, aki rögtön melleje ugrott, mihelyt tántorodni látta.

Halálos csend lesz egy pillanatra, majd Garvey halkan mondja:

— Pete anyja, fiuk!... Tegyétek meg, amit parancsol.

És mindjárt kiviszik Petét a Pullmann-kocsiba, ahol az orvos ismét megvizsgálja, de nem sokat remél...

— Eddig egy hajszálon függött az élete — mondja — s félt, hogy ez az izgalom elvágta azt a hajszálat is.

Az esküdtsek ezután már röviden és gyorsan végeztek. A „filantrópodista kiránduló” oly szigorú verdiktet hoztak a gyilkos Apachák ellen, amintőre még ezen a vidéken se volt példa, — azt határozták, hogy tüzzel-vassal üldözni kell a Nama bandáját s felakasztani, akárhány indus csak kére kerül.

— Tudtam, hogy ez lesz a verdikt, — mondta Garvey, melegen szorongatva az elnök kezét, az ítélet-hirdetés után. — Mert még nem akadt becsültes ember, aki ismerte és felakasztani ne kívánta volna az indusokat. Köszönöm ezt a verdiktet, urak; — és most... italt ide, fiuk!

Két órával az áldomás után az összes kirándulók ott voltak az áldozatok temetésén s midőn délután a vonatjuk tovább ment, mindannyian zsebkendőikkel integettek a sheriffnek, aki a lakosság élén lelkes szavakban bucsuzott el tőlük.

— Nem is oly rossz emberek ezek a filantrópodisták, — fordult Garvey a fiatal ügyvédhez, — csak persze, nem voltak tisztában a dologgal.

Majd hirtelen észbe jutott valami és azt kérdezte:

— Mondja, csak, Hank, miféle hazug sürgönyről beszélt ma délelőtt Pete?... Mit gondol: mit akarhatott a fiu?

— Semmit, azt hiszem. Bizonyosan csak félrebeszél, ami nem is csoda,

mert legalább is negyven fokos láza lehetett.

— Lehet, hogy igaza van, Hank, — felelte a sheriff elgondolkodva. — Utána jártam a táviróhivatalban, de ott semmiféle sürgönyről nem tudnak, a mit ezek a Willoughbyék kaptak, vagy küldtek volna... Most elmegyek és megnézem Petét, hátha az eszén van és meg tudja mondani, mit akart... Mert lehet, hogy van valami a dologban: azt a feketeszemű angol fickót nem igen szeretem... nagyon sunyi a tekintete...

Garvey csakugyan elment a Pullmann-kocsiba, ahol Pete feküdt és a küszöbön mindjárt találkozott a szép kis leánnyal, aki elmondta, hogy ő miss Bessie Everett, huga Philipnek s egyszersmind meghívta a sheriffet, hogy kerüljön beljebb, mert ők már úgy is régi ismerősök; Phil ugyanis sokat emlegette leveleiben a híres Garvey urat, Silver-City sheriffjét. Mindjárt aztán bejött mrs. Everett is, aki könyves szemekkel köszöntö meg Garveynek mindazt, mit a fiáért tett.

— Szóra sem érdemes, asszonyom, — mentegézőzött a sheriff. — Csak a kötelességemet teljesítettem, mikor támogatam a fiut ügykésében, amit különben sohasem bántam meg, mert Pete igazán megérdemelte a barátságomat. Hanem, ha megengedné, szeretném a fiuval pár szót váltani, mielőtt elviszi innen.

— Oh, hát kísértse meg, — felelte szegény anyja sóhajtva. — De azt hiszem, nem lesz foganatja, mert Phil senkit se ismer.

Everett bevezette a sheriffet a kocsis termes szobájába, ahol Pete éppen az indusokkal harcolt, lázas önkivületében.

— Látom, hogy nem lehet vele beszélni, — sóhajtott mr. Garvey a fejét csóválva. — De, ha valamiképpen jobban lesz, amit isten minél előbb adjon, kérem, kérdezze meg tőle és írja meg nekem, hogy miféle „hazug sürgöny”-ről beszélt ma délelőtt, ha ugyan nem a ház mondatja vele.

[Folytatása következik.]

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KUHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyárúítás. Fiókíródak: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 16 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 142-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Könyvjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

FALCK A. ÉS TARSÁ, 115 West 125, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmalcz év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az Ohazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldés és hajójegyárúítás. Kiállít közbizonyi okiratokat és elvállalja hamis ügyeknek elintézését.

FIÓKÜZLETEK: 207 Sixth Ave., HOME-STEAD, Pa. és North Duquesne Ave., DU-QUESNE, Pa. Mindegyik üzlet Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll s így bármelyik fiókiüzethez forduljon is a magyarság, mindenütt pontosan és lelkiismeretesen fog kiszolgáltatni.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Könyvjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetétek elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, Pa. 122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlétség 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniaiának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegy-, pénzküldés és közbizonyi iroda.

PERCELZ LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland. WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világbármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közbizonyi hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vétele és eladása.

HUNFALVY HUGÓ

Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közbizonyi hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian

FOGVAROS 186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J. Található délelőtt 9 órától este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogmunkákért, állíllást vállal. Interstate Phone: 1024.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto. THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa. Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A Connelville-i és környékbeli magyarság figyeimébe ajánljuk.

N. Y. Magyar Republikánus Klub RENDES ÉVI BÁLJA PÉNTEKEN, MÁRCZIUS 26-ÁN ESTE FOG MEGTARTATNI A Terrace Garden nagytermében, 154 East 58-ik utca, a 3-ik és Lexington Ave. között. A TISZTA JÖVEDELEM EGY RÉSZÉ A NEW YORKI MAGYAR MENHÁZ JAVÁRA FORDITATIK. CSÁRDÁSVERSENY BELÉPTI DIJ EGY FÉRFIU ÉS EGY HÖLGY RÉSZÉRE: \$1. Kaposy Károly czigányzenekara és egy amerikai zenekar. AKI TEHETI, JELENJÉK MEG MAGYAR JELMEZBEN.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ MAGYAR PÉNZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az 6-házába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENMÉLY közbizonyi okiratot szakemberrel kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosággal járok el. REAM BIZOTT ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járok el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM a hajóhoz. UTBAIGAZÍTAST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok. FIÓKÜZLETEK: FRANKLIN FURNACE, N. J SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KUHNE PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK 15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

